

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัลณลีลา แต่งศรีวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
ตุลาคม 2546

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
กัลณลีลา แต่งศรีวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
ตุลาคม 2546

กัลณิกา แต่งศรีวรรณ. (2546), *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร.*
ปริญญาโท กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นจันทร์,
อาจารย์ สุธีรา เมืองนาโพธิ์

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความ
คิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
สุขศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถม
ศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ
วุฒิทางการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 376
คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) แบบสอบถามที่ใช้
สร้างโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ
ทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of
variance)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็น
ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทาง
สุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อ
การสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้าน
แบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ในระดับดี
2. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมี
ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.05 ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านสื่อการสอน และด้านวิจัยและประเมินผล
3. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมี
ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.05 ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา และด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน
4. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิทาง
การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสาขาวิชาที่จบการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา

6. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านวิธีสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ

OPINIONS OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATORS AND TEACHERS
ON DESIRED CHARACTERISTICS OF
PRIMARY SCHOOL HEALTH EDUCATION TEACHERS

AN ABSTRACT
BY
KALLIKA TANGSRIWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Health Education
at Srinakharinwirot University

October 2003

Kallika Tangsriwan. (2003). *Opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers*. Master Thesis, M.Ed. (Health Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc Prof. Pornsuk Hunnirun, Lecturer Suthira Muangnapoe.

This study is survey research. The objectives of this are to study opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers at primary school according to the desired characteristics of health education teachers at primary schools to compare the desired characteristics of administrators and teachers by gender, age, education, field of study and working status. The sample sizes are 376 people which was selected by multistage random sampling. The questionnaires were constructed by researcher. The data were analyzed by using means, standard deviation, t-test and One-way analysis of variance.

The results of the study revealed as follows :

1. The Bangkok metropolitan administrators and teachers at primary schools have the desired characteristics of primary schools health education teachers in good level for nine dimensions (the foundation of health education, the school health program, the educational curriculum, the method of teaching, the educational media, the health service, the research and evaluation, the professional development and good role model in health).

2. There were significance difference between opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers by sex at .05 level (the foundation of health education, the educational media and the research and evaluation).

3. There were significance difference between opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers by age at .05 level (the foundation of health education, the school health program).

4. There were no significance difference between opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers by education.

5. There were significance difference between opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers by field of study at .05 level (the foundation of health education).

6. There were significance difference between opinions of Bangkok metropolitan administrators and teachers on desired characteristics of primary school health education teachers by working status at .05 level (the method of teaching and the professional development).

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัลณัณณิกา แต่งศรีวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ
นางกัลณิกา แดงศรีวรรณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสหศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นนรินทร์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ สพ.ญ. นภาพร มัชฌิมามกุล)

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากทบวงมหาวิทยาลัย

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นิรันดร์ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ ประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สพ.ญ. นภาพร มัชฌิมามกุล และรองศาสตราจารย์ จุฑามาศ เทพชัยศรี กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนและให้กำลังใจ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ เทพชัยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีนัส ปัทมภาสพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เครือวัลย์ โพธิพันธ์ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ และคุณนาคยา เกรียงชัยพฤกษ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เครื่องมือ และให้คำแนะนำในการสร้างและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต จอมทอง ผู้อำนวยการเขตยานนาวา ผู้อำนวยการเขตบางคอแหลม ผู้อำนวยการเขตบางนา ผู้อำนวยการเขตภาษีเจริญ ผู้อำนวยการเขตหนองแขม ผู้อำนวยการเขตทวีวัฒนา ผู้อำนวยการเขตธนบุรี ผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียน ผู้อำนวยการเขตบางแค และผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 100 โรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ และขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณชินี แต่งศรีวรรณ คุณนาคยา เกรียงชัยพฤกษ์ คุณสุทธาทิพย์ โคบาล คุณหทัยรัตน์ กิจบำรุง พี่ๆน้องๆและเพื่อนเอกศุขศึกษาทุกคน ที่เป็นกำลังใจสนับสนุน และคอยช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

กัลณลิศา แต่งศรีวรรณ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
	ตัวแปรที่ศึกษา	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
	สมมุติฐานในการวิจัย	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	11
	แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.....	11
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา 9 ด้าน.....	14
	คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา.....	14
	คุณลักษณะด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน	15
	คุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา.....	19
	หลักการจัดหลักสูตรวิชาสุขศึกษา	20
	หลักสูตรการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.....	21
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	25
	สาระการเรียนรู้	25
	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	26
	ผลการเรียนรู้.....	30
	คุณลักษณะด้านวิธีสอน	32
	คุณลักษณะด้านสื่อการสอน	38
	คุณลักษณะด้านบริการสุขภาพ	41
	คุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล	46
	คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพ	49

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	คุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ	50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	52
	งานวิจัยในต่างประเทศ	52
	งานวิจัยในประเทศไทย	55
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	61
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	61
	ประชากร.....	61
	กลุ่มตัวอย่าง.....	62
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	63
	ลักษณะของเครื่องมือ	63
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	64
	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย	65
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	103
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	103
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	103
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	103
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	103
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	104

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูล	104
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	105
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก.....	121
รายงานผู้เชี่ยวชาญ	122
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย	124
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	133
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	146
ประวัติย่อผู้วิจัย	150

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์	26
2	มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต.....	26
3	มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา.....	27
4	มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการกีฬา ปฏิบัติเป็นประจําอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา	28
5	มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพการป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ	29
6	มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การเฝ้าฯ สารเสพติด และความรุนแรง	30
7	จำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมดในสังกัดกรุงเทพมหานคร	62
8	จำนวนผู้บริหารและครูในกลุ่มเขตการศึกษาที่สุ่มได้	63
9	จำนวนผู้บริหารและครูในเขตการศึกษาที่สุ่มได้	63
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน	73
11	จำนวน และร้อยละ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	75
12	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา และรายข้อ.....	76

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพใน
โรงเรียน และรายข้อ 77
- 14 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา และ
รายข้อ..... 80
- 15 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านวิธีสอน และรายข้อ..... 81
- 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านสื่อการสอน และรายข้อ 83
- 17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านบริการสุขภาพ และรายข้อ..... 84
- 18 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านการวิจัยและประเมินผล
และรายข้อ..... 87

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านการพัฒนานิวิชาชีพ และ รายชื่อ.....	88
20 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้าน สุขภาพ และรายชื่อ.....	90
21 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	92
22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ.....	93
23 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านพื้นฐาน ความรู้ทางสุขศึกษา จำแนกตามอายุ.....	95
24 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้าน โครงการสุขภาพในโรงเรียน จำแนกตามอายุ.....	95
25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา.....	96

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา.....	98
27	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา.....	100
28	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	101
29	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา, โครงการสุขภาพในโรงเรียน, หลักสูตรการศึกษา, วิธีสอน, สื่อการสอน, บริการสุขภาพ, การวิจัยและประเมินผล, การพัฒนาวิชาชีพ และแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ.....	147

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 แสดงความสัมพันธ์ของโครงการสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ	18
3 เนื้อหาวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา).....	23
4 หลักการเบื้องต้นและประสิทธิภาพการสอนของครูสุขศึกษา.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของสังคมในปัจจุบัน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม การรับส่งข้อมูลข่าวสารวิทยาการต่างๆ การแพร่ขยายของวัฒนธรรมข้ามชาติ รวมทั้งการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในระบบการค้าเสรี การดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย บุคคลจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้รู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงและปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม ประเทศชาติและโลก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544ข : 5)

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศส่วนใหญ่มุ่งเน้นทางด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้คนทั้งหมดในชาติได้รับการพัฒนาอย่างดีมีคุณภาพ ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเทศต่างๆ แตกต่างกันไปตามบริบท สภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบัน แต่ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทั้งระบบ นับแต่ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับครูในด้านการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับผลลัพธ์ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการศึกษา ทำให้ประเทศไทยต้องหันมาทบทวนการจัดการศึกษากันใหม่ เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา "คน" ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย สามารถนำพาชาติบ้านเมืองรอดพ้นจากวิกฤติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าแห่งยุคโลกาภิวัตน์ เป้าหมายในการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการรับและถ่ายทอดพัฒนาการของเทคโนโลยี รวมทั้งสามารถในการแก้ปัญหาและเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะและตระหนักในการมีส่วนร่วมที่จะรักษาวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและคุณธรรมตามหลักศาสนา

การพัฒนาประชาชนคนไทยให้มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้เอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 8)

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เป้าหมาย กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระเป็นช่วงชั้นพร้อมทั้งกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่ม ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรครั้งนี้ วิชาสุขศึกษาเป็นอีกวิชาหนึ่งที่มีการจัดกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้กับวิชาพลศึกษา และมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุล และมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนาเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถทางกายของตนเอง สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544ก : 1-2)

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนโดยตรง เพราะครอบคลุมเรื่องสุขภาพที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนแต่ละคน โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านสาระความรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่จำเป็นที่ผู้เรียนต้องรู้ ด้านการเสริมสร้างเจตคติและค่านิยมที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น และกฎกติกาของสังคม ดังนั้น วิชาสุขศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ

คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่กัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544ค : 8)

ในปัจจุบัน งานสุขศึกษาในโรงเรียนได้มีการพัฒนาขึ้นอยู่เสมอ แต่ก็ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เนื่องจากปัญหาสุขภาพของเด็กวัยเรียน จากการสำรวจปรากฏว่านักเรียนทั่วไปมีพฤติกรรมทั้งทางด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และยังพบว่า มีโรคภัยไข้เจ็บทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่ออยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงที่จะต้องรีบแก้ไข สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนโดยทั่วไปในระดับประถมศึกษายังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอ (สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์. 2542ก : 15-16) การจัด การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษายังพบปัญหาอยู่มาก (กนกพร ทองสอดแสง. 2532 : 3 ; อ้างอิง จาก ปราณี สวัสดิ์. 2525 : 3) พบว่า "วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาที่น่าเบื่อ ผู้เรียนเองไม่ค่อยสนใจ เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีสอนของครู ตลอดจนความสนใจและแรง จูงใจของผู้เรียนที่มีต่อวิชาสุขศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศในการเรียนการสอนเท่าที่ควร อีกทั้งความล้มเหลวของงานสุขศึกษาในโรงเรียน เนื่องมาจากผู้สอนไม่มีวุฒิทางสุขศึกษาหรือไม่ ได้รับการฝึกอบรมสำหรับทำการสอนวิชาสุขศึกษาโดยตรง ทำให้ไม่มีความรู้อย่างแท้จริง ไม่เห็นคุณค่าของวิชาสุขศึกษาย่อมทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาสุขศึกษาได้ยาก" สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์ (2542ก : 16) ได้กล่าวว่า ครูเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน เพราะครูทั้งหลายไม่สามารถประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการวิพากษ์วิจารณ์ที่ว่าครูสุขศึกษาบางคนมี ลักษณะบุคลิกภาพ ความประพฤติการปฏิบัติตนยังอยู่ในลักษณะที่ขัดแย้งกับหลักทฤษฎีการ สุขศึกษาอยู่มาก เช่น สุกดิบหรือ ดื้อรั้นเป็นประจำ แต่งกายไม่สุภาพ เรียบร้อย ครูสุขศึกษา บางคนมีลักษณะอ้วนหรือซูบผอมจนเกินไป (เพ็ญประภา จักรไชย. 2532 : 4 ; อ้างอิงจาก ค้วน ขาวหนู. ม.ป.ป. : 23 - 30) นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวที่ว่า ใครก็สอนวิชาสุขศึกษาได้โดยไม่ จำเป็นต้องมีวุฒิทางสุขศึกษา (นิรัตน์ อิมามิ. 2528 : 57) ทำให้เด็กไม่สามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของเด็กได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้เรียนส่วนมากไม่เห็นความสำคัญของวิชา สุขศึกษา และต่างพากันคิดว่าเป็นวิชาที่ง่ายและได้ปฏิบัติอยู่แล้วเป็นประจำทำให้ขาดความ เอาใจใส่ในการเรียน ผลที่ได้ก็คือ ผู้เรียนไม่เข้าใจและละเลยการปฏิบัติทางด้านสุขภาพ

โรงเรียนเป็นสถาบันที่ต้องทำหน้าที่รับผิดชอบ ปลูกฝังพฤติกรรมทางสุขภาพของ ประชากรวัยเรียน โดยการปลูกฝังความรู้ เจตคติและการปฏิบัติที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เพื่อให้เด็กในวัยเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ และรวมทั้งจิตวิญญาณ เมื่อเติบโตจะได้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สังคมยอมรับและ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่ผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือการศึกษา

ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม แต่การจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องเริ่มต้นพัฒนาที่ตัวครูก่อน ดังที่ เพ็ญประภา จักรไชย (2532 : 3) ได้กล่าวว่า ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นแบบอย่างที่ดีในการสั่งสอนอบรมเด็ก คุณสมบัติหรือคุณลักษณะของครูสุศึกษาเป็นอย่างไรนั้นได้เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา โดยครูสุศึกษาได้ผ่านกระบวนการศึกษาในแต่ละรายวิชาเป็นกรอบมา จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมสุขภาพอันได้แก่ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive domain) เจตคติ (Affective domain) และการปฏิบัติที่ถูกต้องทางด้านสุศึกษา (Psychomotor domain) ดังนั้นครูสุศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพแก่ผู้เรียน การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพจึงควรเริ่มต้นที่ตัวครูเองเป็นอันดับแรก โดยการพัฒนาครูให้มีความรู้เรื่องสุขภาพ ให้มีเจตคติที่ดีและปฏิบัติตนในเรื่องสุขภาพอย่างถูกต้องและปฏิบัติประจำจนเป็นนิสัย ตลอดจนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เสริมสร้างให้เกิดเจตคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องและฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยให้แก่ผู้เรียน ครูสุศึกษาจึงเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ ทางด้านสุศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในทางที่ดี ดังที่ สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ก : 34-35) ได้กล่าวไว้ว่า ครูสุศึกษาที่ดีและสามารถทำการสอนสุศึกษาตามหลักสูตรใหม่ได้สำเร็จนั้น ผู้สอนจะต้องรู้จักเนื้อหาวิชาสุศึกษา รู้จักเด็ก รู้จักวิธีสอนและจะต้องมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของวิชาสุศึกษา จะช่วยทำให้ผู้สอนทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นครูสุศึกษาที่ดี นอกจากนี้ครูสอนสุศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร หลักจิตวิทยาเพศศึกษา การพัฒนาสุขภาพของนักเรียน ศึกษาปัญหาสุขภาพ และปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ได้นำวิชาสุศึกษารวมอยู่ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทำให้วิชาสุศึกษาไม่มีความเด่นชัดและไม่เห็นความสำคัญ การเรียนการสอนจึงไม่ได้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเท่าที่ควร ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรโดยกำหนดเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น และได้แยกวิชาสุศึกษาอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องสุขภาพและมุ่งพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับสุขภาพ การสอนสุศึกษาในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโดยมีครูเป็นแบบอย่างที่ดี คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาจึงมีความสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูสุศึกษา ตระหนักในความสำคัญของ

คุณลักษณะที่จำเป็น และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตนเองรวมถึงนำสิ่งที่ตนได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ผู้บริหารและครูสุขศึกษาได้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันจะเป็นแนวทางให้ครูได้พัฒนาและปรับปรุงตนเองให้มีลักษณะที่เหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,885 คน ซึ่งแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 1,204 คน และครู จำนวน 681 คน (กองวิชาการ สำนัการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2544ค : 59)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,885 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร ยามาเน่ (Yamane) ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อคัดเลือกผู้บริหารและครู จำนวน 376 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ประกอบด้วย

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 วุฒิทางการศึกษา

1.4 สาขาวิชาที่จบการศึกษา

1.5 สถานภาพการทำงาน

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครู

หมายถึง ครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสุขศึกษาในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) หรือผู้ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา

หมายถึง คุณลักษณะทางด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูสุขศึกษา คือ คุณลักษณะของครู 9 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ (พรสุข หุ่นจันทร์. 2545 : 380, โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์. 2542ก : 78-80)

2.1 คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา

หมายถึง ผู้มีความรู้เบื้องต้นในเรื่องวิทยาการทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพ ต้องมีความคุ้นเคยกับวิธีการสอนและอุปกรณ์นานาชนิด และต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสุขศึกษาให้แก่เด็กในระดับอายุต่างๆ กันด้วย

2.2 คุณลักษณะด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน

หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนพร้อมทั้งจะต้องมีทักษะและความสามารถที่จำเป็น สำหรับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมให้เด็กนักเรียน ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การบริการสุขภาพโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ การสอนสุขศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

2.3 คุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา

หมายถึง เป็นผู้รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษา รู้เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

2.4 คุณลักษณะด้านวิธีสอน

หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจในเรื่องวิธีสอน และวิธีจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน และงานสุขศึกษาในชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถมีส่วนร่วมด้วยในฐานะที่เป็นผู้นำทางด้านนี้ อย่างได้ผล

2.5 คุณลักษณะด้านสื่อการสอน

หมายถึง ผู้ที่รู้จักและสามารถใช้อุปกรณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษา และแหล่ง วิทยาการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 คุณลักษณะด้านบริการสุขภาพ

หมายถึง ผู้ที่เข้าใจถึงลักษณะและการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน และความ สัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมมือกันจัดบริการสุขภาพให้แก่เด็ก มีความสามารถ และทักษะในการติดต่อขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน และสามารถทำหน้าที่ ผู้แนะแนวทางสุขภาพได้

2.7 คุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล

หมายถึง เป็นผู้ที่เข้าใจถึงลักษณะของการศึกษา ค้นคว้า การศึกษาทำวิจัยเพื่อ ศึกษาหาข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน และจัดทำ ประเมินผลการเรียนการสอนถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.8 คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพ

หมายถึง ผู้ที่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง และพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ในการเรียนการสอน กระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยและทันต่อสภาพการณ์ใน ปัจจุบัน โดยเฉพาะตนเองควรจะมีการอบรม ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาสุขศึกษาใน สถาบันการศึกษาที่เปิดทำการสอน และมีการพัฒนาเนื้อหาวิชาการใหม่ๆ เพื่อมาประยุกต์ การเรียนการสอน

2.9 คุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ

หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะของการเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ คือเป็นบุคคลที่ ดูแลสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ ได้แก่ การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และรับประทาน อาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ไม่สูบบุหรี่ ออกกำลังกายเป็นประจำและ สม่ำเสมอ มีสุขภาพแข็งแรง

3. ผู้บริหาร

หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

4. เพศ

หมายถึง ลักษณะทางเพศของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น

4.1 ชาย

4.2 หญิง

5. อายุ

หมายถึง จำนวนปีที่เกิดของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร นับตามปฏิทินจนถึงวันเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

5.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี

5.2 อายุ 30 – 40 ปี

5.3 อายุ 41 – 50 ปี

5.4 อายุ 51 – 60 ปี

6. วุฒิทางการศึกษา

หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

6.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

6.2 ระดับปริญญาตรี

6.3 สูงกว่าปริญญาตรี

7. สาขาวิชาที่จบการศึกษา

หมายถึง วิชาเอกที่ผู้บริหารและครูประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาได้ศึกษาและจบหลักสูตรสาขาต่างๆ ได้แก่

7.1 บริหารการศึกษา

7.2 สุขศึกษา

7.3 พลศึกษา

7.4 การประถมศึกษา

7.5 อื่นๆ

8. สถานภาพการทำงาน

หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ระดับ

8.1 ผู้บริหาร

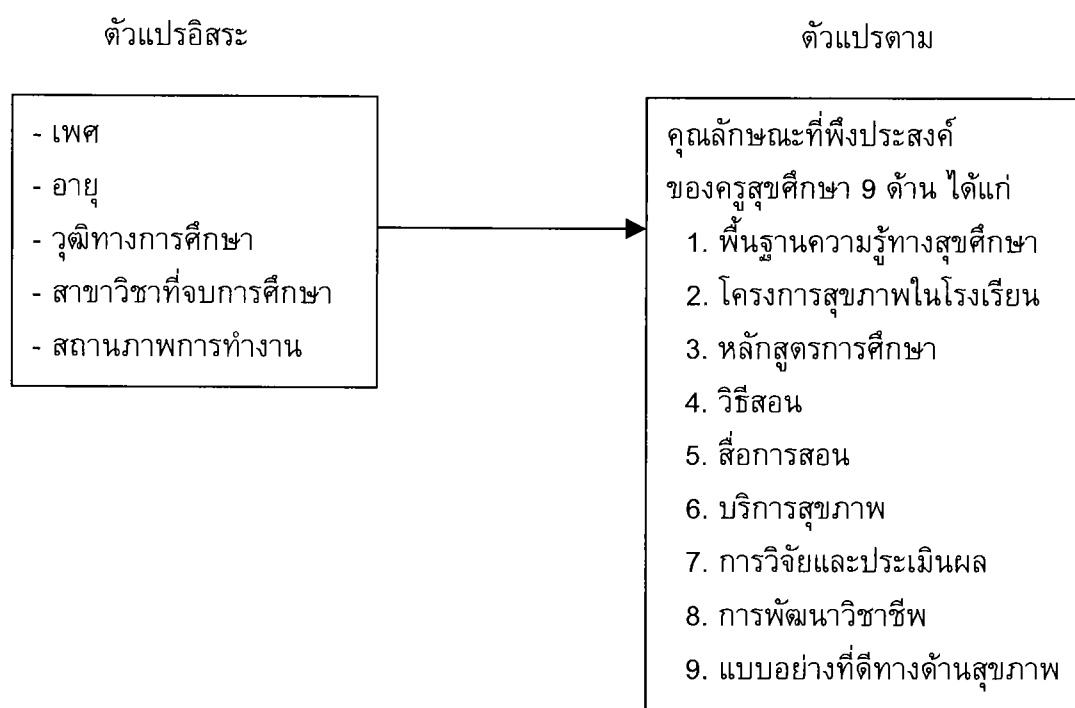
8.2 ครู

9. โรงเรียนประถมศึกษา

หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรต่างๆ ความสำคัญ และขอบเขตของการศึกษาดังกล่าว สามารถเขียนกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าโดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

1.1.1 ความหมายของคุณลักษณะของครูสุศึกษา

1.1.2 คุณลักษณะของครูสุศึกษาตามความคิดเห็นของนักการศึกษา

1.1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา 9 ด้าน

1.1.3.1 คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา

1.1.3.2 คุณลักษณะด้านโครงการสุภาพในโรงเรียน

1.1.3.3 คุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา

1.1.3.4 คุณลักษณะด้านวิธีสอน

1.1.3.5 คุณลักษณะด้านสื่อการสอน

1.1.3.6 คุณลักษณะด้านบริการสุภาพ

1.1.3.7 คุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล

1.1.3.8 คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพ

1.1.3.9 คุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุภาพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

2.2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

ความหมายของคุณลักษณะของครูสุศึกษา

สุนทร จันทรืพรหม (2529 : 6) ได้ให้ความหมาย คุณลักษณะของครูสุศึกษา หมายถึง ลักษณะต่างๆ และพฤติกรรมทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพของครูสุศึกษา ที่แสดง

ออกในด้านการสอน วิชาการ สุขภาพทางกายและจิต มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและความประพฤติ บุคลิกลักษณะ การอบรมแนะแนวและปกครอง และด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์ (2542ก : 78-80) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูสุศึกษา หมายถึง คุณลักษณะทางด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูสุศึกษา คือ คุณลักษณะหรือสมรรถนะของครูสุศึกษา 7 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย คุณลักษณะทางด้าน ร่างกาย คุณลักษณะทางด้านจิตใจ คุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะต่อการสอนวิชาสุศึกษา ความสามารถทางด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ความสามารถทางการสอนวิชาสุศึกษา ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

จากความหมายของคุณลักษณะสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะหมายถึง ลักษณะทางด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูสุศึกษา 9 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา คุณลักษณะด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน คุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา คุณลักษณะด้านวิธีสอน คุณลักษณะด้านสื่อการสอน คุณลักษณะด้านบริการสุขภาพ คุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพ และคุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ

คุณลักษณะของครูตามความคิดเห็นของนักการศึกษา

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ และคนอื่นๆ (2523 : 7) กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีของครูสุศึกษา ควรประกอบด้วย

1. เป็นผู้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักแห่งสุขภาพลักษณะเสมอ
2. เป็นผู้มุ่งหมั่นไฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาหลักสูตร ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนรู้จักเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนเป็นอย่างดี
3. เป็นผู้มีความสามารถในการบริหารงาน และสามารถปฏิบัติงานสุศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
4. เป็นผู้ซึ่งกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักเรียนและบุคคลอื่น ตลอดจนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยสมกับเป็นผู้มีสุขภาพดี

สงวน สิทธิเลิศอรุณ (2523 : 59) กล่าวว่า คุณลักษณะของครู ควรประกอบไปด้วย ลักษณะต่างๆ หลายประการ คือ การเป็นผู้มีลักษณะบุคลิกภาพที่ดี เป็นผู้มีความศรัทธาในอาชีพครู เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เป็นผู้ซึ่งดำรงตนอยู่ในที่เหมาะสม เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและปรับปรุงตนอยู่เสมอในทุกด้าน รอบรู้วิธีการในการทำงาน เป็นผู้หมั่นศึกษาไฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เป็นผู้มีความเป็นผู้นำที่ดี มีธรรมจริยาสูง มีความพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นตลอดจนคำแนะนำของผู้อื่นเสมอ มีความสนใจในการประเมินผลงานของตนเองใช้

จิตวิทยาในการสอนตลอดจนศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง และประการสุดท้ายคือ เป็นผู้ที่ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพการงานเสมอ

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 155-159) กล่าวว่า คุณลักษณะของครู อันประกอบด้วย มีความประพฤติดี มีสติปัญญาสูง มีสุขภาพทางกายและทางจิตดี มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้มีความจริงต่อเวลา มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน และเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำ ประการที่สองคือ เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทางด้านอาชีพ ซึ่งควรประกอบไปด้วย ลักษณะต่างๆ คือ มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มในสิ่งต่างๆ มีความสามารถด้านการใช้จิตวิทยาการสอน และสุดท้ายคือ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี

กรมการฝึกหัดครู (2525 : 14-15) กำหนดเกี่ยวกับลักษณะในการเป็นครูว่า ควรมีลักษณะดังนี้ ทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถทำการอบรม แนะนำ และปกครองได้เป็นอย่างดี ทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชน และเป็นครูชั้นอาชีพโดยควรรู้จัก เพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครูเสมอ เป็นสมาชิกที่ดีของสมาคมทางวิชาการ ยึดถือแบบธรรมเนียมของผู้เป็นครูและช่วยเหลือแนะนำครูใหม่

โกสินทร์ รังสยาพันธุ์ (2526 : 34) กล่าวว่า คุณลักษณะของครู ควรประกอบด้วย 7 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้มีปิตา หรือปิโย ได้แก่ กระทำตนให้เป็นที่น่ารัก ครุตาหรือครุโว ได้แก่ ทำตนให้น่าเคารพ ภาวนียตา หรือภาวนียโย ได้แก่ อบรมตนให้เจริญน่ายกย่อง วัดตุตา หรือวัดตา ได้แก่ การอดสูหรืออดทนสั่งสอน วัจนกษัตริหรือวัจนขโม ได้แก่ การอดทนต่อถ้อยคำ ต่อการรบกวนของศิษย์ คัมภีรภกตา กรณัง หรือคัมภีรภกถัง กัตตา ได้แก่ การช่วยขยายความลึกให้ตื้นให้ง่าย และประการสุดท้ายคือ อนิโยชนังหรือโนจัญฐานิโยชเย ได้แก่ การไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย นอกจากนี้ รัตนา เสงส์สวัสดิ์ (2526 : 154) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูสุศึกษา ไว้ 5 ประการคือ 1. เป็นผู้มีความรู้ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี 2. เป็นผู้มีความสามารถในการสอน 3. เป็นผู้มีความสมบูรณ์ส่วนตัวและสังคม 4. เป็นผู้มีความเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน 5. เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ส่วนอรุณ ปรีดีติลล (2526: 59-64) กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลที่สังคมคาดหวังในเชิงคุณงามความดีสูงมากอาชีพ ดังนั้นครูควรจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 2 ส่วน คือ เป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาที่สอน และต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติของครูที่ดี

สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา (2543 : 1-2) กล่าวว่า คุณลักษณะของครูที่ดีไว้ 10 ประการ ได้แก่ มีความรู้ดี หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความประพฤติดี ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา รักษาวินัยดี ปฏิบัติตามวินัยโดยครบถ้วน กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์ สอนและอบรมโดยใช้หลักวิชาการศึกษา มีความรักและเมตตาต่อศิษย์ทุกคนติดตามส่งเสริมแก้ไขการเรียนและความประพฤติ

ของศิษย์ ละเว้นอบายมุขได้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะสุรา การพนัน บุหรี่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่น และสังคม ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและประหยัด และที่สำคัญ แต่งกายเรียบร้อยทุกโอกาส

จากที่ได้มีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูสุศึกษาที่ดีไว้หลายท่าน สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของครูสุศึกษา คือ เป็นบุคคลที่มีการพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการสุศึกษา ทักษะด้านสุขภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และนักเรียน มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการประยุกต์สื่อการสอนให้ทันสมัย รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา 9 ด้าน

1. คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา

ทวิสัทธ์ สิทธิกร (2531 : 8) ได้ให้ความหมายของการสุศึกษาว่า หมายถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลหรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องที่เกี่ยวกับสุขภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การสุศึกษาคือการใช้วิธีการ หรือกระบวนการ

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ข :2) ให้ความหมายไว้ว่า สุศึกษาคือ กระบวนการทำให้เกิดประสบการณ์ อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพ หรืออาจกล่าวเสียใหม่ได้ว่า การสุศึกษาคือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ทั้งทางด้านความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนมีสุขภาพดี

มานี ชูไทย (2543 : 5) กล่าวว่า สุศึกษาคือ ประสบการณ์ทั้งหมดที่บุคคลพึงจะได้รับเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพด้วยความลึกซึ้งถึงจิตวิญญาณ อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ด้วยตัวของเราเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 ค. : 1) ให้ความหมายไว้ว่า สุศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน นอกจากนั้น พรสุข หุ่นรินทร์ (2545 : 10) กล่าวว่า สุศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์สาขาหนึ่ง ซึ่งว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ค้นพบทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สุศึกษาจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่รู้กับการนำเอาไปปฏิบัติ สุศึกษาจึงเป็นทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข โดยเน้นการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

วัตถุประสงค์ของงานสุขศึกษาในโรงเรียน สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (หน่วยศึกษา นิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 : 8)

1. เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้กับนักเรียนและบุคลากรทุกคนของโรงเรียน
2. เพื่อให้ความรู้ เจตคติ ฝึกปฏิบัติทางด้านสุขภาพแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
3. เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน
4. เพื่อให้การปฐมพยาบาลการบาดเจ็บเล็กน้อย รวมทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ
5. เพื่อจัดดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
6. เพื่อประเมินผลทางด้านสุขภาพและดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
7. เพื่อการจัดหา ควบคุม ดูแลรักษาและซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งถือเป็นสาธารณูปโภคในโรงเรียนให้เพียงพอตามความจำเป็น
8. เพื่อการจัด การควบคุม และดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน การฝึกอบรม การศึกษา การพักผ่อน
9. จัดให้มีสถานที่ให้การปฐมพยาบาลและพักผ่อนสำหรับบุคลากรในโรงเรียนตามสภาพและความจำเป็น
10. เพื่อการให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับโภชนาการรวมทั้งการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การเลือกอาหารและเครื่องดื่มเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ครูสอนสุขศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า สุขศึกษาซึ่งหมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้อง รวมถึงการสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การจัดโอกาสการเรียนรู้ทางด้านสุขภาพให้แก่นักเรียนทุกคนในโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ พร้อมทั้งอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

2. คุณลักษณะด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ความหมายของโครงการสุขภาพในโรงเรียน

มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

Good (1973 : 277) กล่าวว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึงการวางโครงการใช้แหล่งทรัพยากรของโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อส่งเสริมสุขภาพโดยวิธีให้

ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ดีให้แก่นักเรียน จัดสภาวะสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รวมทั้ง การดำเนินการให้มีการตรวจสุขภาพ การจัดการเรียนการสอนเรื่องสุขภาพ และโครงการ โภชนาการ การวางแผนหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

สุชาติ โสมประยูร (2525 : 2) ได้ให้ความหมาย โครงการสุขภาพในโรงเรียน (School Health Program) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ ทางความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเพื่อการดำรงไว้และการปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพของ นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่สำคัญ 3 ประการ คือ การจัดสิ่งแวดล้อม การบริการสุขภาพ และการสอนสุขศึกษา

ทวีสิทธิ์ สิทธิกร (2531 : 14) ได้ให้ความหมาย โครงการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรม หรือการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ การป้องกัน การรักษา การแก้ไข ปรับปรุง และการส่งเสริมสุขภาพของบุคคลทุกคนในโรงเรียนให้มีสุขภาพดี ดำรงชีพอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุขและเป็นความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน โดยการเน้นการจัด กิจกรรมร่วมกัน 3 ลักษณะคือ การจัดสิ่งแวดล้อม การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษา

พรณี พันมา (2540 : 8) กล่าวว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียน หมายความว่า งาน ที่กระทรวงศึกษาเรียกว่างานอนามัยโรงเรียน เป็นงานที่มีความครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การบริการสุขภาพในโรงเรียน การให้สุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ และอยู่ในสังคมได้อย่าง ปกติสุขให้ความหมาย

บุษบา จันทร์ผ่อง (2542 : 9 -10) ได้กล่าวถึง ความหมายของโครงการสุขภาพว่า โครงการสุขภาพ หรือโปรแกรมสุขภาพ (Health Program) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ช่วย ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยที่ดีทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เช่น การสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรค การตรวจสุขภาพ การจัดหาอาหารเสริม การจัดหาอาหารกลางวัน การจัดการออกกำลังกายหน้าเสาธง การให้ความรู้ด้านสุขภาพ การจัดมุมสนทนาการและอื่นๆ

จากที่ได้มีผู้ให้ความหมายของโครงการสุขภาพในโรงเรียน สามารถสรุปได้คือ โครงการ สุขภาพในโรงเรียน หรือโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน เป็นโครงการที่สำคัญที่ทางโรงเรียนจะ ต้องจัดขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน และเจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียน โดยเฉพาะครูสอน สุขศึกษา หรือพยาบาลที่ประจำอยู่ห้องพยาบาล จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดโครงการสุขภาพใน วิทยาลัย เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมลักษณะนิสัย และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกต้อง การบริการสุขภาพ และการสอนสุขศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียน มีการดูแลสุขภาพตนเองที่โรงเรียน ที่บ้าน และชุมชนได้ ตลอดจนมีสุขภาพแข็งแรงปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บ

ความมุ่งหมายของโครงการสุขภาพในโรงเรียน

การจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อต้องการให้การจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้ประสบผลสำเร็จที่สำคัญมีดังนี้คือ

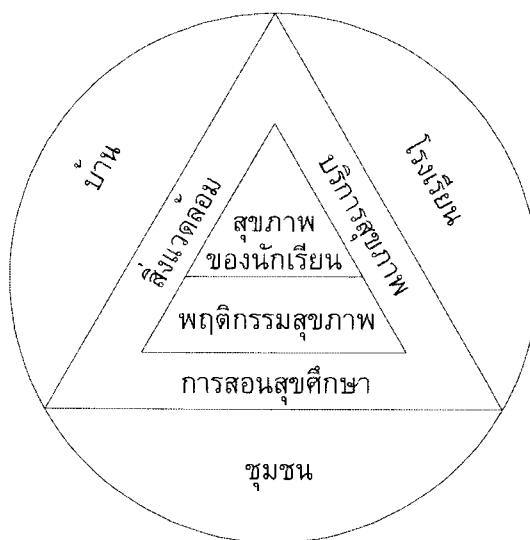
1. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะมีความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ เป็นการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางสังคม
2. การพัฒนาพฤติกรรมทางสุขภาพ การพัฒนาพฤติกรรมทางสุขภาพให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน โดยการจัดให้มีประสบการณ์และกิจกรรมต่างๆ เพื่อทำให้เกิดพฤติกรรมทางสุขภาพที่ต้องการ คือ ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ
3. การส่งเสริมสุขภาพ การจัดบริการสุขภาพเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคนในโรงเรียน โดยการจัดบริการให้เหมาะสมและเพียงพอ
4. การแก้ไขความบกพร่องทางสุขภาพ เพื่อแก้ไขความบกพร่องทางสุขภาพหรือความผิดปกติของนักเรียนในด้านต่างๆ และทำการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
5. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในโรงเรียน โดยการใช้ภูมิคุ้มกันโรค การทำลายแหล่งเกิดโรคและการให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ
6. การพัฒนาความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาด้านสุขภาพ โดยให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ บทบาทและความรับผิดชอบในสุขภาพและสวัสดิภาพของชุมชน และเป็นตัวอย่างที่ดี ทางด้านสุขภาพให้แก่นักเรียนและประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ

โครงการสุขภาพในโรงเรียน มีกิจกรรมที่สำคัญ 3 ประเภทคือ

1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ได้แก่ การจัดและดำเนินงานควบคุมดูแล ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ให้ถูกสุขลักษณะ
2. บริการสุขภาพในโรงเรียน ได้แก่ การจัดบริการสุขภาพสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน
3. การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การจัดการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ด้านสุขภาพแก่นักเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนให้คำแนะนำหรือเป็นวิทยากรด้านสุขภาพแก่ครูและบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จึงควรจัดกิจกรรมทั้งสามประเภทดังกล่าวไปพร้อมๆ กัน เพราะกิจกรรมเหล่านี้มีลักษณะสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (สายหยุด ชมานนท์, พะยอม ตันมณี และอรรณพ ชมชัยยา. 2521 : 2)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้ชุมชน และเป็นหน่วยงานหนึ่งของชุมชน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า “โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน” เมื่อเป็นเช่นนี้โรงเรียนกับชุมชนจึงต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ต้องให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในทุกๆ ด้านในการแก้ปัญหาสุขภาพไม่ว่าเรื่องใดก็ตามสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ก็คือ ความร่วมมือจากทางระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน งานโครงการสุขภาพในโรงเรียนจะได้ผลดีนั้นทางโรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากทางบ้านและชุมชนเป็นอย่างดี บิดามารดาผู้ปกครองจะต้องมาติดต่อกับทางโรงเรียนเสมอ โครงการด้านสุขภาพของโรงเรียนจะต้องสัมพันธ์กับโครงการสุขภาพของชุมชน นักเรียนควรจะได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา และชุมชนทางสุขภาพ หรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับ สุขภาพอนามัยซึ่งจัดขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการสุขภาพของโรงเรียน ส่วนหนึ่งนั้นควรประกอบไปด้วย บิดา มารดา ผู้ปกครอง ในชุมชนนั้นๆ ด้วย การแก้ปัญหาสุขภาพนั้นจะหวังแต่โรงเรียน ครู เป็นฝ่ายแก้ไขฝ่ายเดียวนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ ครู หรือทางโรงเรียนเป็นเพียงศูนย์กลางที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับชุมชน เมื่อทางโรงเรียนจัดกิจกรรมใดขึ้น ควรจะได้เชิญผู้ปกครอง นักเรียนรวมทั้งบุคคลต่างๆ ในชุมชนใกล้ โรงเรียนมามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้สึกว่าเขาได้มีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมนั้นด้วย ดังภาพประกอบ 2 (ทวีสิทธิ์ สิทธิกร. 2531. : 366)

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของโครงการสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ

สรุปได้ว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นกระบวนการและกิจกรรมทางด้านสุขภาพที่ครูสอนสุขศึกษาควรจะต้องมีคุณลักษณะในการร่วมดำเนินการจัดทำโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้กับนักเรียนทุกคน ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นลักษณะของการส่งเสริมให้นักเรียน ครู อาจารย์และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประกอบด้วย การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ การสอนสุขศึกษา และการบริการทางสุขภาพ เป็นต้น และที่สำคัญมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

3. คุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรสุขศึกษาเป็นหัวใจของการสอนสุขศึกษา เพราะเป็นหลักหรือแนวในการจัดการเรียน การสอนของครู ทำให้ครูมีเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่จะจัดให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง อาชีพ และสังคม (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 : 150)

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2523 : 177) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตรคือบรรดาประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบและอำนวยความสะดวก หลักสูตรจึงมิได้หมายถึงแต่เพียงเนื้อหาของวิชาที่จะนำมาสอน แต่หมายรวมถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในและภายนอกห้องเรียน ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนด้วย”

สุชาติ โสมประยูร (2525 : 148) กล่าวว่า “หลักสูตร หมายถึงประมวลวิชาและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนที่นักเรียนได้ทำการศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์แก่ตนเอง จะเห็นได้ว่าหลักสูตรได้รวบรวมหรือครอบคลุมเอาประสบการณ์ทางการศึกษาทั้งหมด ซึ่งนักเรียนจะได้รับทั้งในและนอกห้องเรียนภายใต้การควบคุมแผนงานของโรงเรียน

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 5) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับเด็กซึ่งรวมถึงการสอนของครูต่อนักเรียนด้วย

มานี ชูไทย (2543 : 18) ได้กล่าวว่า หลักสูตร คือสิ่งที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ วิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ คือ ทางด้านความรู้ ความรู้สึกทางอารมณ์ และการกระทำ

ดังนั้น สรุปได้ว่า หลักสูตร คือประสบการณ์ ที่จัดให้เด็กได้เรียนจากกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี

หลักการจัดหลักสูตรวิชาสุขศึกษา

การจัดเนื้อหาวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น อาจพิจารณาโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความสนใจ ความต้องการ และปัญหาสุขภาพของนักเรียน เมื่อได้รวบรวมหัวข้อเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกเอาไว้ได้อย่างพอเพียงแล้ว การจัดหลักสูตรในขั้นต่อไปก็จะเริ่มด้วย การนำเอาหัวข้อเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกไว้เหล่านั้นมาจัดจำแนกออกเป็นหมวดเนื้อหาของสุขศึกษา ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 12 หมวดด้วยกันดังนี้ (สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์. 2542ก : 62)

1. สุขภาพส่วนบุคคล
2. โภชนาการ
3. สวัสดิภาพ
4. การปฐมพยาบาล
5. โรคติดต่อ
6. โรคไม่ติดต่อ
7. การสุขาภิบาล
8. บริการสาธารณสุข
9. สุขภาพจิต
10. สิ่งเสพติดให้โทษ
11. ความรู้เรื่องเพศ
12. สุขภาพผู้บริโภค

ในปี พ.ศ. 2533 กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ปรับปรุงหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติมีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยมีความมุ่งหวังให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นตัวทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน อันเป็นผลให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 : 150)

ในปี พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งฯ ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ในชั้นป.1 ป. 4 ม.1 และม.4 ซึ่งจะใช้ครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2547 และจะใช้ในโรงเรียน

ทั่วประเทศที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2546 จนครบทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2548 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544ก : คำนำ)

หลักสูตรการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 150-154) ได้กล่าวถึงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ดังนี้

หลักการ

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

จุดหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านสุขภาพ

1. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนและครอบครัว
2. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

จุดประสงค์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา)

1. มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทางร่างกายและจิตใจทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางสุขภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา)

จากโครงการของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งโครงสร้างได้จัดหมวดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 5 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิตที่วัดด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

เวลาเรียน

ประถมศึกษา 6 ปี/สัปดาห์ 40 สัปดาห์/ชม. 25 สัปดาห์/คาบ 75 คาบละ 20 นาที รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 200 วัน สำหรับ ป. 5-6 ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมพิเศษตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มกิจกรรมพิเศษไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง โดยเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความรู้และทักษะในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวันทั้งนี้อาจเลือกหลาย ๆ กิจกรรมได้

ความหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คือ กลุ่มที่ได้นำเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และวิชาสุขศึกษามาผสมผสาน (บูรณาการ) ไม่ให้ปรากฏเด่นชัดว่าเป็นวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยรวมเป็นหน่วยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นสามารถที่จะแสดงภาพประกอบเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้ดังภาพประกอบ 3 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 :152-153)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา)

ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

ป. 1 – 2	ป. 3 - 4	ป. 5 - 6
หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา -การช่วยเหลือตนเอง -การมีสุขนิสัยที่ดี (เสริมสร้างสุขภาพ) -การรักษาความสะอาดของร่างกาย -การระมัดระวังอุบัติเหตุ หน่วยย่อยที่ 2 ชีวิตในบ้าน -จัดลำดับความใกล้ชิดของสมาชิกในบ้าน -บทบาทหน้าที่ ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้านอย่างสม่ำเสมอ หน่วยย่อยที่ 3 สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา หน่วยย่อยที่ 1 ร.ร. ของเรา การจัดสิ่งแวดล้อมใน ร.ร. ให้ถูกสุขลักษณะ -การจัดความปลอดภัยใน ร.ร.	หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา การปฏิบัติและผลกระทบที่มีต่อสุขภาพในเรื่อง -การรับประทานอาหาร -การป้องกันรักษาอวัยวะ ต่างๆ โดยเฉพาะอวัยวะภายนอกและฟัน -การป้องกันโรค -การใช้ยาสามัญประจำบ้านและยาอื่น ๆ ทั่วไป -การสร้างเสริมบุคลิกที่ดีให้กับตนเอง -การปฏิบัติตนในเรื่องต่าง ๆ -การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขในครอบครัว หน่วยย่อยที่ 2 ชีวิตในบ้าน -การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ -การปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ -การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขในครอบครัว	หน่วยที่ 1 สิ่งมีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา -การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ เพื่อเข้าสู่วัยรุ่น -บุคลิกภาพ -มนุษยสัมพันธ์ -การปฏิบัติตนในเรื่องการรับประทานอาหาร -การป้องกันโรค -การรักษาอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย (อวัยวะภายใน) -อุบัติเหตุ/การปฐมพยาบาล -การปฏิบัติตนที่เหมาะสมเรื่องสุขภาพกาย-จิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน -ปัญหาครอบครัว -การนำความสุขมาสู่ครอบครัว -การปรับตัวและการแก้ปัญหา หน่วยที่ 4 ชาติไทย

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา) (ต่อ)
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

ป. 1 - 2	ป. 3 - 4	ป. 5 - 6
หน่วยย่อยที่ 2 ชุมชนของเรา -การปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในชุมชน -การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัย หน่วยย่อยที่ 5 ขาว เหตุการณ์และวันสำคัญ -ขาวอุบัติเหตุ -ขาวสุขภาพประจำวัน	หน่วยที่ 6 พลังงานและสารเคมี หน่วยย่อยที่ 1 ความร้อน และแสงสว่าง -ประโยชน์และโทษที่มีผลต่อร่างกาย (ไฟฟ้า) หน่วยย่อยที่ 2 -ผลกระทบที่อาจเกิดกับร่างกายจากเสียงที่ดังเกินควร หน่วยย่อยที่ 4 สารเคมีและเชื้อเพลิง -ผลิตภัณฑ์ของวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสารเคมีต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งบริโภคและปราบแมลง -เชื้อเพลิงที่ให้ประโยชน์และโทษ หน่วยย่อยที่ 8 ขาว เหตุการณ์และวันสำคัญ -ขาวอุบัติเหตุขาวสุขภาพประจำวัน	หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ -บุคคลสำคัญของการแพทย์และสาธารณสุข หน่วยที่ 6 พลังงานและสารเคมี -การใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง ยากำจัดศัตรูพืชที่ถูกและไม่ถูกวิธี ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ หน่วยที่ 11 ขาว เหตุการณ์และวันสำคัญ -ขาวอุบัติเหตุ -ขาวสุขภาพประจำวัน

ภาพประกอบ 3 เนื้อหาวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีสาระการเรียนรู้เป็นการกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระ ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี และเพื่อให้สถานศึกษา ครู ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง สามารถจัดทำหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีความสำคัญของการศึกษา

สุขภาพ มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตความอยู่ที่ดี (well being) ของคนแต่ละคนและสังคม สุขภาพจึงหมายรวมทั้งมิติด้านความเจริญเติบโตและการพัฒนาการของบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนโดยรวม

สุขศึกษาและพลศึกษา มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุล และมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนาเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเอง สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544ก : 1)

สาระการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย 5 กลุ่มสาระ ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 6)

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬา

สากล

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

ตาราง 1 มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 - 3	ป. 4 - 6
1. เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของร่างกายและจิตใจ	1. เข้าใจการทำงานของระบบอวัยวะที่มีผลต่อสุขภาพ สมรรถภาพการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
2. เข้าใจวัฏจักรของชีวิตมนุษย์	2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณในวัยแรกรุ่นและวัยรุ่น

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

ตาราง 2 มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 - 3	ป. 4 - 6
1. รักตนเอง เข้าใจในอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสุขภาพและชีวิต	1. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย
2. เข้าใจลักษณะและความแตกต่างของเพศหญิง เพศชาย และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามวัฒนธรรมไทย	2. ภูมิใจและเห็นคุณค่าในความเป็นเพศหญิง เพศชาย และปฏิบัติบทบาทตามเพศได้อย่างเหมาะสม
3. ดูแล รักษาความสะอาดร่างกายได้อย่างถูกต้อง	3. เข้าใจสุขอนามัยทางเพศ และปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม
4. รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศและหลีกเลี่ยงได้	4. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ 5. ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาทางเพศได้อย่างเหมาะสม

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬา
สากล

ตาราง 3 มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม
และกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 - 3	ป. 4 - 6
1. ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และการใช้อุปกรณ์ประกอบ 2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายและเล่นเกมได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน 3. รู้ประโยชน์ของการเล่นเกมการออกกำลังกายที่มีผลต่อสุขภาพ	1. แสดงการควบคุมตนเอง เมื่อปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวในลักษณะผสมผสานได้ตามลำดับทั้งแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่และแบบบังคับสิ่งของ 2. จำแนกหลักการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรง และความสมดุล 3. รู้จักใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มทักษะกลไก และความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

ตาราง 4 มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 – 3	ป. 4 - 6
1. ออกกำลังกายและเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และการเล่นเกมอยู่เสมอ 2. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา คำแนะนำในการเล่นเป็นกลุ่มและให้ความร่วมมือกับผู้อื่น 3. ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง และเคารพในสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม 4. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือจนงานประสบความสำเร็จ	1. ออกกำลังกาย เล่นเกมและกีฬาที่ตนเองชื่นชอบเป็นประจำ 2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬาทั้งในโรงเรียนและในชุมชน 3. ปฏิบัติกิจกรรมทางกายด้วยความตระหนักในคุณค่าที่มีต่อสุขภาพและสมรรถภาพด้วยความรับผิดชอบจนประสบความสำเร็จ 4. จำแนกกฎ กติกา และขั้นตอนการปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬา และสามารถนำไปใช้เพื่อความปลอดภัย 5. จำแนกกลวิธีการรุก การป้องกัน และการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการเล่นเกม และกีฬาที่เลือกได้อย่างมีน้ำใจนักกีฬา 6. แสดงพัฒนาการของพฤติกรรมเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล และสิทธิของผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา 7. แสดงความรับผิดชอบต่อการทำของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาประเภททีม 8. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัยในการ เข้าร่วมกิจกรรมสุขภาพ การออกกำลังกาย การเล่นเกม การเล่นเกมและการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

ตาราง 5 มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 - 3	ป. 4 - 6
1. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี 2. เข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย 3. เข้าใจและสามารถอธิบายอาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บและวิธีป้องกัน 4. รู้ เข้าใจ และมีทักษะในการเลือกบริโภคอาหารผลิตภัณฑ์สุขภาพและปฏิเสธสิ่งที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ 5. ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ความเครียดและปัญหาภavn 6. เอาใจใส่ในการดูแลสุขภาพตนเอง ออกกำลังกาย พักผ่อนและร่วมกิจกรรมนันทนาการ 7. มีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสร้างเสริมได้ตามคำแนะนำ	1. วิเคราะห์ผลของการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี 2. วิเคราะห์ผลกระทบของพฤติกรรมที่มีต่อการดำรงสุขภาพและการป้องกันโรค 3. สามารถเลือกบริโภคอาหารผลิตภัณฑ์สุขภาพข้อมูลข่าวสารและบริการสุขภาพ 4. สามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดเมื่อประสบปัญหา 5. ออกกำลังกายพักผ่อน ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และเลือกใช้แหล่งบริการสุขภาพที่เหมาะสม 6. ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพด้วยวิธีง่ายๆ 7. สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้เหมาะสมกับความแตกต่าง และความต้องการของแต่ละคน 8. ปรับปรุงระดับสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ด้วยวิธีง่ายๆ

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

ตาราง 6 มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ
อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ป. 1 - 3	ป. 4 - 6
1. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การใช้ยาผิด การใช้สารเสพติด การเกิดความรุนแรง การเกิดอัคคีภัย และสามารถหลีกเลี่ยง 2. ป้องกัน ช่วยเหลือและดูแลตนเองจากอุบัติเหตุ มลพิษและสารเคมี สามารถปฐมพยาบาลด้วยวิธีง่ายๆ 3. รู้ประโยชน์ของการเล่นเกมการออกกำลังกายที่มีผลต่อสุขภาพ	1. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย และสามารถเลือกปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในชีวิต 2. เข้าใจผลกระทบของการใช้ยา บุหรี่ สุรา สารเสพติด ภัยอันตรายและความรุนแรงที่มีต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และสามารถหลีกเลี่ยง 3. สามารถปฐมพยาบาลและดูแลรักษาเบื้องต้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุ และเจ็บป่วย

ผลการเรียนรู้

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติและค่านิยมที่ดีในเรื่องธรรมชาติการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ การสร้างเสริมสุขภาพและการดำรงสุขภาพที่ดีให้ยั่งยืน มีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพจนเป็นกิจนิสัย

เมื่อจบการเรียนรู้กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังนี้

ช่วงจบชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)

- มีความรู้ และเข้าใจในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
- มีสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการกิน การพักผ่อนนอนหลับ การรักษาความสะอาดอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย การเล่นและการออกกำลังกาย
- ป้องกันตนเองจากพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด การล่องลอยเมิดทางเพศและรู้จักปฏิเสธในเรื่องที่ไม่เหมาะสม

- ควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในวัย มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย เพื่อสุขภาพ และเกม ได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัยเป็นประจำ

- มีทักษะในการเลือกบริโภคอาหาร ของเล่น ของใช้ ที่มีผลดีต่อสุขภาพ หลีกเลี่ยง และป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุได้

- ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ และปัญหาสุขภาพ

- ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ คำแนะนำ และขั้นตอนต่างๆ และให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจจนงานประสบความสำเร็จ

- ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม

จบช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

- เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย และรู้จักดูแลรักษาที่สำคัญของระบบนั้นๆ

- เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม แรงขับทางเพศของชายหญิง เมื่อเข้าสู่วัยแรกรุ่น สามารถปรับตัวและจัดการได้อย่างเหมาะสม

- เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นสุข

- ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศได้ถูกต้องเหมาะสม

- หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง สารเสพติดและการล่วงละเมิดทางเพศ

- มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน

- รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากล ได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิและหน้าที่ของตนเองจนงานสำเร็จลุล่วง

- ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย และกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ

- จัดการกับอารมณ์ ความเครียด และปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

- มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านหลักสูตรการศึกษา ครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรสุขศึกษาเพื่อจะได้มีวิสัยทัศน์ที่ กว้างไกล และรู้จักพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน และที่สำคัญเพื่อให้นักเรียน

ได้รับความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก สุขศึกษาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของนักเรียน และเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไปในทางที่ถูกต้องและพึงประสงค์ครูสอนสุขศึกษาควรจะต้องจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับสภาพปัญหา ดังนั้นครูสอนสุขศึกษาควรมีการนำกระบวนการเรียนการสอนและการใช้ทักษะมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด

4. คุณลักษณะด้านวิธีสอน

ความหมายของการสอนสุขศึกษา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2523 : 8) ได้ให้ความหมายของการสอนสุขศึกษา หมายถึง โครงการซึ่งได้วางแผนและจัดการอย่างเป็นขั้นตอนในการที่จะจัดให้มีประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้มีผลต่อทัศนคติ การปฏิบัติ ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งทั้ง 3 อย่างนี้จะมีผลในการพัฒนาสถานะหรือสภาวะทางสุขภาพที่เหมาะสมของเอกัตบุคคล ครอบครัว และชุมชน

ชวลิต พุททวงศ์ (2528 : 28) ได้กล่าวว่า การสอนสุขศึกษาเป็นงานที่สำคัญของการดำเนินงานสุขภาพในสถาบันการศึกษาที่นักเรียนจะมีสุขภาพดีได้นั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงรักษาตัวเอง เพื่อให้มีสุขภาพดีและอยู่ในสังคมได้ดี ตลอดจนมีความเข้าใจพอที่จะมองเห็นประโยชน์ของการมีสุขภาพดี โดยนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปปฏิบัติจนกลายเป็นสุขนิสัยขึ้นในตัวเอง

พรสุข หุ่นรินทร์ (2534 : 49) กล่าวถึง การสอนสุขศึกษาว่า วิชาสุขศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของหลักสูตรสุขศึกษา ซึ่งทำให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านสุขภาพ มีเจตคติและการปฏิบัติทางด้านสุขภาพ นักเรียนจะได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพจากสิ่งผิดๆ ให้เกิดความถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้องเพื่อจะได้สามารถดูแลและรักษาสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้มีสุขภาพดี

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ก : 4-6) กล่าวว่า การสอนสุขศึกษา (Health Education Instruction or Health Science Instruction) หมายถึง การจัดและดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ และการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน มีความมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการคือ การให้นักเรียนมีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องสุขภาพ มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่อง สุขภาพ และมีสุขปฏิบัติที่ดี

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 6) ได้ให้ความหมายของ การสอนสุขศึกษา (School Health Education) หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของตนเองและสุขภาพของชุมชน

จากที่มีผู้ให้ความหมายของการสอนสุขศึกษา สามารถสรุปได้คือ การสอนสุขศึกษา คือ กระบวนการจัดประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน รวมทั้งมีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ และสามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

การสอนสุขศึกษา

บุชเชอร์ (Bucher. 1975 : 97) กล่าวถึง ครูสอนสุขศึกษาไว้ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนสุขศึกษาให้แก่นักเรียนในระดับต่าง ๆ เป็นอย่างดี
2. รู้จักและเข้าใจหลักสูตรวิชาสุขศึกษาและอุปกรณ์การสอนวิชาศึกษาได้เป็นอย่างดี
3. มีความสามารถและทักษะในการสำรวจความสนใจ ความต้องการและปัญหาสุขภาพของเด็ก พร้อมทั้งสามารถช่วยเหลือแนะนำเด็กให้รู้จักระวังรักษาสุขภาพของตัวเองในระดับที่น่าพอใจอยู่ได้ตลอดไป
4. มีความสามารถและทักษะในการติดต่อขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชนและสามารถทำหน้าที่ผู้แนะแนวทางสุขภาพได้
5. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องบุคลากรทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุขเป็นอย่างดี
6. มีความสามารถและทักษะในการวางแผนนโยบายและแผนงานทางด้านบริการสุขภาพภายในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
7. สามารถทำการตรวจสุขภาพในขอบเขตของครูได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถช่วยเหลือ แนะนำให้นักเรียนแก้ไขปัญหาสุขภาพต่างๆ อย่างได้ผล
8. สามารถประสานงานและร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ถูกสุขลักษณะ
9. พยายามหาโอกาสที่จะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ
10. มีความสนใจในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพและทางด้านจิตใจ เพื่อความมุ่งหมายในการสร้างเสริมความเป็นอยู่ดีและบรรยากาศที่สดชื่น ภายในโรงเรียน
11. ควรที่จะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น มีการปรับตัวที่ดี มีสภาพร่างกายจิตใจและอารมณ์ที่สมบูรณ์ เพราะครูสุขศึกษาจะต้องเป็นผู้ช่วยสร้างเสริมบุคลิกลักษณะเหล่านี้ให้แก่เด็ก

12. จะต้องมีความสนใจต่อมนุษยธรรม มีทักษะและความเข้าใจเรื่องมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดี เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ความมุ่งหมายในการสอนสุขศึกษาบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

13. จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ มีทักษะในเรื่องสุขปฏิบัติที่ดีและมีทัศนคติที่เหมาะสม เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ครูสุขศึกษาสามารถจัดโปรแกรมสุขภาพให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี

ในการสอนสุขศึกษาควรมีหลักพื้นฐานในการสอนสุขศึกษา ดังนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2523 : 83-84)

1. สอนตัวนักเรียนไม่ใช่สอนหนังสือ ครูจะต้องมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการปฏิบัติ และเน้นในพฤติกรรมเหล่านี้ โดยการให้เด็กสามารถนำไปใช้ประโยชน์จากสิ่งที่สอนไป ไม่ควรเน้นเนื้อหา แต่ควรเน้นกระบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึกของผู้เรียน

2. พิจารณาและคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3. ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ หรือการจัดโอกาสเพื่อการเรียนรู้หลายๆ อย่าง และดัดแปลงให้เหมาะสมกับความสนใจ

4. พยายามทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติให้สิ่งที่เรียนมีความหมายกับผู้เรียนในด้านที่เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

5. ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ให้เป็นประโยชน์และอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น หนังสือ แบบเรียนและเอกสาร สิ่งพิมพ์ ฯลฯ

6. ใช้วิธีการสอนชนิดที่เรียกว่า การสอนทางอ้อมให้มากๆ เท่ากับการสอนที่เป็นทางการ ซึ่งวิธีการสอนทางอ้อมนี้อาจจะเป็นการสอนตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เสริมการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีในตัวผู้เรียน และการปฏิบัติตนทางสุขภาพที่ถูกต้อง

7. การสอนสุขศึกษานั้นควรจะได้วางแผนอย่างรอบครอบ แต่ขณะเดียวกันแผนนั้นก็ควรจะให้ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ทวีสิทธิ์ สิทธิกร (2531 : 316-317) ได้กล่าวถึง แนวทางการสอนสุขศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. การสอนสุขศึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันและสัมพันธ์กัน เนื่องจากสุขภาพมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตความเป็นอยู่ของคนเราตลอดเวลา ดังนั้นเด็ก ๆ ควรจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาสุขศึกษาให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กันตลอดชีวิตการเรียนรู้ ใน

การจัดหลักสูตรหรือเนื้อหาที่จะสอนก็ควรจัดหัวเรื่องในบทเรียนให้เรียงตามลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีเข้าใจง่าย และสะดวกในการที่จะนำไปปฏิบัติ

2. การสอนสุขศึกษาจะต้องเน้นถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพครบ ทุกๆ ด้าน ความมุ่งหมายสำคัญในการสอนสุขศึกษา คือต้องการให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมสุขภาพในเรื่องความรู้ เจตคติ การปฏิบัติและทักษะ ครูจะเน้นเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ย่อมไม่ได้

3. ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพราะความรู้และข้อเท็จจริงต่างๆ ในวิชาสุขศึกษาจะต้องได้มาจากการค้นคว้าทดลอง หรือวิเคราะห์วิจัยของนักการศึกษาและนักวิทยาศาสตร์ในสาขาต่างๆ

4. การสอนสุขศึกษาครูจะต้องเน้นเกี่ยวกับประสบการณ์ของชีวิตจริงในปัจจุบัน ซึ่งมีความหมายต่อตัวนักเรียน เมื่อนักเรียนได้เรียนแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ทันที

5. กิจกรรมในห้องเรียนบางอย่าง ครูควรละเว้นหรือนำไปใช้น้อยที่สุด นอกจากจะให้ประโยชน์น้อยแล้ว บางครั้งยังอาจให้โทษอีกด้วย กิจกรรมเหล่านี้ เช่น การประกวดสุขภาพในห้องเรียน

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ก : 70-72) แบ่งลักษณะการสอน ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การจัดสอนแบบสอนโดยตรง

การจัดสอนวิชาสุขศึกษาแบบสอนโดยตรง หมายถึง การจัดสอนที่เป็นไปตาม หลักสูตรหรือประมวลการสอน แผนการสอนหรือโครงการสอนวิชาสุขศึกษาของโรงเรียนตาม กำหนดคาบหรือชั่วโมง (Class period) ที่ได้ระบุไว้ในตารางสอน ซึ่งเป็นการจัดสอนเป็นราย วิชาๆ ไป โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะต้องเตรียมบทเรียน (Lesson plan) ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ แต่ อย่างไม่ใด นับว่าเป็นการมุ่งที่จะดำเนินการสอนวิชาสุขศึกษาไปตามลำดับโดยเฉพาะ ดังเช่น การสอนวิชาสุขศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตร ฉบับปัจจุบัน ซึ่งใช้ระบบหน่วยกิต (การจัดการสอนแบบโดยตรงนี้ใช้ได้ผลดีในทุกระดับชั้นของ การศึกษา)

2. การจัดสอนแบบสหสัมพันธ์

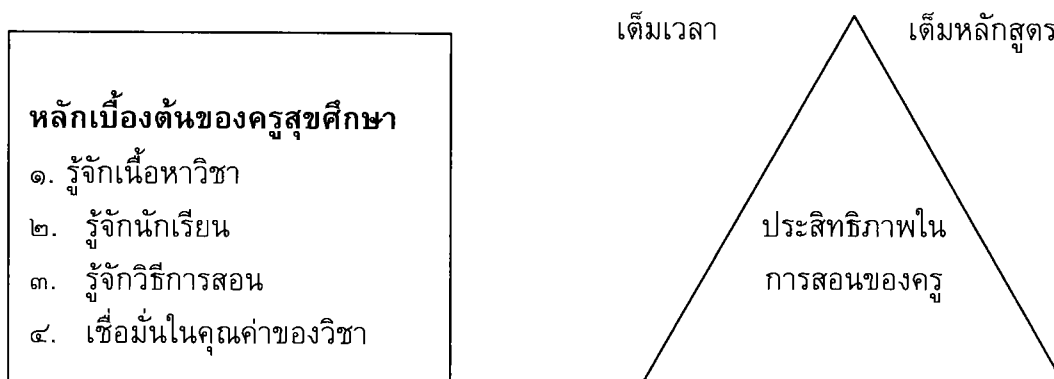
การจัดการสอนแบบสหสัมพันธ์หรือแบบสัมพันธ์วิชา เป็นการจัดการสอนเป็นรายวิชาๆ ไป เช่นเดียวกับการจัดสอนโดยตรงเหมือนกัน แต่จัดให้มีเนื้อหาหรือทักษะของบางวิชาหรือหลายๆ วิชาสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ทั้งนี้การจัดการสอนสุขศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ นั้น หมายถึง การใช้วิชาอื่นๆ ในหลักสูตรช่วยสอนเนื้อหาและทักษะของวิชาสุขศึกษาเท่าที่โอกาสจะอำนวย

ดังนั้นการสอนสุขศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ มากบ้างน้อยบ้างตามลักษณะและธรรมชาติของวิชานั้นๆ วิชาที่สุขศึกษามีความสัมพันธ์มาก ได้แก่ พลศึกษา วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ส่วนวิชาที่สุขศึกษามีความสัมพันธ์น้อยรองลงมาได้แก่ ภาษาไทย ศิลปศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. การจัดสอนแบบบูรณาการ

การจัดสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดสอนที่เป็นไปตามหลักสูตรหรือประมวลการสอนของแต่ละโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนที่จัดขึ้น ซึ่งเรียกหลักสูตรนี้ว่า Core curriculum คือ หลักสูตรไม่ได้ระบุให้แยกสอนเป็นรายวิชาๆ ไป เหมือนกับการจัดสอนโดยตรง และการจัดสอนแบบสหสัมพันธ์ดังได้กล่าวมาแล้ว แต่เป็นการจัดสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งจัดให้เป็นศูนย์กลาง (A central topic) โดยการนำเอาความรู้จากหลายๆ วิชาหรือทุกวิชามาสมผผสานเข้าด้วยกันซึ่งจัดได้ว่าเป็นการสอนแบบหน่วย (Unit teaching) นั้นเอง โดยหน่วยการสอน (teaching unit หรือ Resource unit) ที่สร้างขึ้นเป็นชนิด หน่วยการสอนแบบประสบการณ์ (Experience unit) ไม่ใช่หน่วยการสอนแบบรายวิชา (subject – matter unit) นอกจากนั้นหลักสูตรที่ใช้ก็จะต้องเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated curriculum) ด้วยเหมือนกัน (การจัดสอนแบบบูรณาการนี้ใช้ได้ผลดีมากในระดับประถมศึกษา)

การสอนสุขศึกษาในชั้น ป.1 – 3 นั้น ควรเน้นการปฏิบัติในชีวิตประจำวันมากกว่า ทฤษฎีหรือความรู้ ซึ่งครูประจำชั้นก็มีความสามารถสอนได้เป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นต้องใช้ครูพิเศษหรือครูสุขศึกษามาสอน หรือแม้แต่สอนในชั้น ป.4 – 6 ถ้าหากได้รับการนิเทศโดยครูสุขศึกษาประจำโรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์ทางด้านสุขศึกษาแล้ว ครูประจำชั้นก็จะเป็นผู้ที่สอนสุขศึกษาได้ดีที่สุด ดังภาพประกอบ 4 (สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนทร์. 2542ก : 75)

ภาพประกอบ 4 หลักการเบื้องต้นและประสิทธิภาพการสอนของครูสุขศึกษา

วิธีสอนสุขศึกษา

การจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา มีความมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติทางสุขภาพที่ดีเพื่อจะได้เกิดการปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพไปในทางที่พึงประสงค์จนมีสุขภาพดี และเป็นตัวอย่างทางด้านสุขภาพ พฤติกรรมทางสุขภาพ ตลอดจนสามารถให้การแนะนำผู้อื่นได้ วิธีสอนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรม การสอนของครูโดยตรง ดังนั้น ครูจึงต้องเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาธรรมชาติ ของนักเรียน และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ วิธีการสอนสุขศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสุขศึกษามาก เพราะเป็นตัวเชื่อมระหว่างประสบการณ์และเนื้อหาวิชาในการสอนกับตัวนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้ หรือมีพฤติกรรมตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์ของการสอน วิธีการสอนสุขศึกษามีมากมายหลายวิธี แต่วิธีที่จะสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะและสุขนิสัยทางสุขภาพอย่างมีกระบวนการด้วย ดังนั้นครูผู้สอนสุขศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถที่จะวิเคราะห์และเลือกวิธีสอน หรือนำเอาวิธีการสอนมาดัดแปลงเพื่อใช้ในการสอนสุขศึกษาได้เหมาะสมกับลักษณะความต้องการความสนใจ ตลอดจนเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ และสภาพการณ์ทางสุขภาพของนักเรียนท้องถิ่นนั้นๆ การเรียนรู้หรือพฤติกรรมทางสุขภาพของนักเรียนจึงจะเกิดขึ้นและได้ผลดีตามที่ได้ตั้งไว้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 191-192)

กรมพลศึกษา (2538 : 42-53 ; อ้างอิงจาก พรณี พันมา. 2540 : 36) กล่าวถึง การให้สุขศึกษาในโรงเรียน ควรคำนึงถึงวิธีสอนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วิธีสอนประเภทที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centered Method) ได้แก่ การบรรยาย การถามตอบ การให้การบ้าน การจดบันทึกและการท่องจำ

วิธีการสอนประเภทนี้เหมาะสำหรับใช้ถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ครูจะมีบทบาทสำคัญ แต่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนน้อย

2. วิธีสอนประเภทที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil-Centered Method) ได้แก่ การอภิปราย การสาธิต การแบ่งหมู่ศึกษาค้นคว้าและรายงาน การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม ฯลฯ

วิธีการสอนประเภทนี้เป็นวิธีสอนที่ครูทุกระดับชั้นควรนำไปใช้ เพราะเด็กจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด ช่วยให้เด็กได้แสดงออก เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้บรรยากาศในการเรียนน่าสนใจ ครูจะเป็นผู้คอยกำกับหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาบางอย่างให้เท่านั้น เด็กๆ จะเป็นผู้แสดงออก การเรียนการสอนแบบนี้จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากที่สุด

หลักเกณฑ์ในการเลือกวิธีสอน

พรณี พันมา(2540 : 37 ; อ้างอิงจาก Curtis and Papenfuss. 1980 : 129) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเลือกวิธีสอนไว้ดังนี้ คือ

1. กระบวนการเรียนการสอนต้องเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ มิใช่เพื่อเกิดความสนุกสนาน
2. วิธีสอนควรเหมาะสมกับความพร้อม วุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน
3. วิธีสอนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา ความมุ่งหมายของโรงเรียนและสนองปรัชญาการศึกษาทั่วไป
4. วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเวลา สถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ที่มีอยู่
5. ครูควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ในการสอนสุขศึกษา
6. วิธีสอนที่ดีต้องทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะด้านวิธีสอน ครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการสอน ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนมีหลายวิธี สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมได้ ซึ่งถ้าหากนำวิธีการสอนหลากหลายมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในวิชาสุขศึกษา

5. คุณลักษณะด้านสื่อการสอน

ความหมายของสื่อการสอน

สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยสื่อความหมายเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ สื่อการสอนแบ่งได้ 3 ประเภทคือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 : 202-203)

1. สื่อประเภทวัสดุ เช่น ชอล์ก กระดาษ ดินสอ फिल्म ม้วนเทป แผ่นใส
2. สื่อประเภทอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพยนตร์ โทรทัศน์ เครื่องเล่นเทป โต๊ะ แก้ว กระดานดำ ฯลฯ

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ เป็นสื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิด หรือรูปแบบ ขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยสามารถนำสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาช่วยได้ เช่น การสาธิต การทดลอง การจัดนิทรรศการฯ

คุณค่าของสื่อการสอน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 203) ได้กล่าวถึง สื่อการสอนมีคุณค่าในการเรียนการสอนดังนี้

1. สำหรับผู้สอน

1.1 เป็นการแบ่งเบาภาระของผู้สอนทั้งด้านเวลาในการเตรียมการสอนและเวลาในการสอน เช่น การจัดใช้ชุดการสอน การจัดทำแผ่นใสประกอบการสอนจะเป็นการเตรียมการมากเพียงครั้งแรกจากนั้นครูจะมีสื่อการสอนใช้ในบทเรียนนั้นตลอดไป

1.2 ผู้สอนสนุกสนานกับการสอน บรรยากาศในชั้นเรียนจะเปลี่ยนไปจากการที่ครูพูดเพียงอย่างเดียว มาเป็นการมีสื่อการสอนช่วยเสริมบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ครูค้นหาสื่อการสอนใหม่ๆ มาใช้กับบทเรียนมากขึ้น

1.3 ครูที่พูดไม่เก่งจะมีความเชื่อมั่นในการสอนมากขึ้น

1.4 ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสร่างประสบการณ์เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเอาประสบการณ์แปลกๆ นอกชั้นเรียนมาเสนอกับผู้เรียนได้

2. สำหรับผู้เรียน สื่อการสอนช่วยผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้

2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ช่วยท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น และสนุกกับบทเรียนมากขึ้น

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนในเนื้อหาวิชาได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.3 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถในการเรียนรู้ เชาวน์ปัญญา ถ้าครูจัดหาสื่อการสอนได้เหมาะสมแล้วจะทำให้ผู้เรียนเรียนเรื่องในบทเรียนนั้นได้เท่าเทียมกัน

2.4 ผู้เรียนมีโอกาเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

2.5 ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนที่ใกล้เคียงกับความจริง โดยไม่จำเป็นต้องไปศึกษาในสถานที่จริงก็ได้

การเลือกสื่อการสอน

สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาและพลศึกษามีอยู่มากมายหลายชนิดครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่า และมีความเหมาะสมกับการจัดกระบวนการ

การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การเลือกสื่อการเรียนรู้ ควรใช้เกณฑ์ในการพิจารณาว่าสื่อๆ ควรจะมีลักษณะสรุปได้ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 23)

1. มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. มีเนื้อหาสาระถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยช่วย
3. มีคุณภาพในด้านเทคนิคการผลิต สะดวกในการใช้ และราคาไม่แพงเกินไปและถ้าต้องการผลิตเองควรคุ้มค่ากับเวลาและการลงทุน

การใช้สื่อการสอนให้ได้ผลดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบดูว่าเนื้อหา มีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่สมบูรณ์ควรจัดหาหรือจัดทำสื่อชนิดอื่นเพิ่มเติม
2. ทดลองใช้สื่อบางประเภทซึ่งอาจมีความยุ่งยากในการใช้ หรือต้องการทดสอบ ประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้นๆ เช่น ลำดับขั้นตอนการนำเสนอสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน เพียงพอหรือไม่ เหมาะสมกับเวลาเรียนเพียงใด มีส่วนไหนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ให้พร้อม เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในขณะ ที่ใช้เพราะการใช้เวลานานเกินไปในการจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์จะมีผลให้ผู้เรียนมีแรง จูงใจในการเรียนรู้น้อยลง นอกจากนี้ควรตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ พร้อมใช้งานด้วย
4. เตรียมตัวผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนรู้บางอย่างจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ วัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้จากการศึกษาโดยใช้สื่อนั้นๆ เป็นการให้ผู้เรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย หากไม่มีการชี้แจงให้ผู้เรียนอาจได้เพียงความเพลิดเพลินหรือเรียนรู้ไม่ตรงตามเป้าหมาย ย่อมเป็นการใช้สื่อที่ไม่คุ้มค่าและเสียเวลา
5. ใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ต้องการขณะที่ใช้ สื่อใดๆ ก็ตาม จะต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจตั้งใจ และกระตือรือร้นหรือไม่ ปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้สามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด นอกจากนี้ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการ ต่างๆ ที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ซึ่งอาจใช้วิธีการสังเกต การตั้งคำถาม การใช้แบบทดสอบหรือการสอบถามผู้เรียน โดยตรงเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้
6. ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้ เกิดความชัดเจนว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนในระดับใด โดยจะต้องพิจารณาลักษณะทาง กายภาพของสื่อ และสาระที่สื่อไปยังผู้เรียน บางครั้งสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้นั้นอาจมีความ เหมาะสมด้านกายภาพแต่คุณค่าในด้านสาระยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม

เป้าหมายการประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป หรือพัฒนาโดยการดัดแปลง ปรับปรุงแก้ไข จัดทำเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะด้านสื่อการสอน ครูสอนสุขศึกษาควรที่จะมีความรู้ ความสามารถที่จะรู้จักใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสื่อการสอนจะมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยประหยัดเวลาในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย เนื่องจากสื่อการสอนจะมีส่วนในการอธิบายเนื้อหาให้กระชับรัดและเข้าใจง่าย ดังนั้นครูสอนสุขศึกษาควรจะต้องรู้จักเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน หรือกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่ต้องการในเวลาจำกัด

6. คุณลักษณะด้านบริการสุขภาพ

การบริการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันระหว่างแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ครูสุขศึกษา และบุคลากรอื่นๆ เพื่อการดำรงรักษาไว้ การปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยจัดบริการในรูปกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อสุขภาพของเด็ก (ทวิสิทธิ์ : 142)

จุดมุ่งหมายของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อการตรวจค้นหาความบกพร่องทางด้านสุขภาพของนักเรียน เมื่อพบแล้วก็ให้การดูแลแก้ไข
2. เพื่อการติดตามเด็กที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพ โดยให้ได้รับความช่วยเหลือที่ถูกต้องแก่ตัวเด็ก ตลอดจนการติดต่อผู้ปกครองและหน่วยงานบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในโรงเรียน
4. เพื่อจัดให้มีการปฐมพยาบาลแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนป่วยหรือบาดเจ็บในโรงเรียน
5. เพื่อส่งเสริมสุขภาพบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนให้ดีอยู่เสมอ
6. เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านสุขภาพแก่นักเรียน ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่น

การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนจึงเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่จะช่วยทำให้นักเรียนได้เจริญงอกงามไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ตรงตามความต้องการทางการศึกษา และการส่งเสริมสุขภาพ

พันธุ์ พันมา (2540 : 34 - 36; อ้างอิงจาก กรมพลศึกษา 2538 : 10 - 31)กล่าวถึง การบริการสุขภาพในโรงเรียน สรุปได้ว่าการบริการสุขภาพในโรงเรียนประกอบด้วยกิจกรรม เหล่านี้ คือ

1. การตรวจสุขภาพ

เพื่อตรวจสุขภาพทั่วไปในขั้นต้นและค้นหาผู้ป่วยในระยะแรกเริ่ม อาจทำโดย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือโดยครู อาจทำการสังเกตในเวลาเข้าก่อนเข้าห้องเรียน สังเกตขณะ เรียนหนังสือ หรือตรวจสุขภาพเป็นครั้งคราว อาจตรวจสอบเดือนละครั้ง หรือเทอมละครั้งตาม ความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจสุขภาพนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา พ.ศ. 2531

2. การซั้่น้ำหนักและวัดส่วนสูง

เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของการเจริญเติบโต ควรทำทุกเทอมและบันทึกผลลงใน บัตรสุขภาพทุกครั้ง ถ้าพบว่าผิดปกติต้องแก้ไขทันที น้ำหนักส่วนสูง เป็นเครื่องชี้บ่งภาวะ สุขภาพ และแสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตภาวะโภชนาการของบุคคล หรือกลุ่มชนนั้น และ เป็นส่วนประกอบสำคัญในการพิจารณาถึงภาวะเศรษฐกิจและการสังคมของสังคมนั้นด้วย ผู้ที่ ได้ชื่อว่ามีสุขภาพดี นอกจากปราศจากโรคภัยไข้เจ็บแล้วจะต้องมีน้ำหนักและส่วนสูงไม่มาก หรือน้อยเกินไป คือจะต้องมีน้ำหนักและส่วนสูงอยู่ในระดับใกล้เคียงหรือปกติกับสถิติน้ำหนัก และส่วนสูงของเด็กที่กองอนามัยโรงเรียนกรมอนามัยทำได้

3. การทดสอบสายตา และทดสอบการได้ยิน

เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีสายตาผิดปกติและมีปัญหาการได้ยินให้ได้รับการตรวจรักษา การวัดทดสอบสายตาและการทดสอบการได้ยินเป็นงานที่ครูสามารถทำได้ เมื่อสังเกตเห็น ความผิดปกติของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง หรือจากการบอกเล่าว่ามีอาการปวดศีรษะบ่อยๆ หรือตา ขมวดคว่ำหรือต้องเพ่งเมื่ออ่านหนังสือ แสบตา น้ำตาไหล จำเป็นจะต้องทดสอบสายตา การทดสอบเป็นการทดสอบความผิดปกติของสายตาว่าเด็กคนใดสายตาสั้นอย่างไร เพื่อจะได้ แนะนำให้ไปปรึกษาจักษุแพทย์ต่อไป หรือในรายที่นักเรียนมีการได้ยินไม่ชัดเจน ครูจะต้อง ช่วยเหลือในการจัดที่นั่ง และให้คำแนะนำแก่นักเรียนด้านสุขภาพต่อไป การทดสอบสายตา และการทดสอบการได้ยินควรทดสอบทุกปี ปีละครั้ง

4. การปฐมพยาบาล

เพื่อช่วยลดความพิการและอันตรายที่จะเกิดขึ้น การจัดให้มีการปฐมพยาบาลใน โรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะในการเล่นของเด็กบางครั้ง ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ หรือบาง ครั้งเด็กอาจเจ็บป่วยกระทันหัน เช่น ปวดศีรษะ เป็นต้น โรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีแผนงาน เพื่อดำเนินการปฐมพยาบาลให้กับนักเรียน โดยจัดให้มีห้องพยาบาลหรือสถานพยาบาล มีเตียง

พักฟื้นคนไข้ มีอุปกรณ์พยาบาลที่สะอาดปลอดภัยตามความจำเป็น มียา มีตู้ยาและมีเจ้าหน้าที่ประจำ

การปฐมพยาบาลที่ดีต้องมีองค์ประกอบสำคัญเหล่านี้ คือ

4.1 ลักษณะของห้องพยาบาลที่ดี ควรอยู่ชั้นล่างของอาคารเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน ตั้งอยู่ห่างจากสิ่งรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท มีอ่างล้างมือ มีครุณามัยดูแลประจำห้องพยาบาล

4.2 การจัดตู้ยา มียาและเวชภัณฑ์เพียงพอและเหมาะสม แยกชัดเจนระหว่างยารับประทาน เครื่องมือปัจจุบันพยาบาล ยาใช้ภายนอก และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ

5. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ มีหลักดำเนินการดังนี้

5.1 การตรวจผู้ป่วยโรคติดต่อ เช่น ถ้าทราบว่าเป็นโรคเรื้อนระยะติดต่อ หรือวัณโรค อาจพิจารณาให้รักษาตัวก่อนจึงรับจึงรับเข้าเรียน

5.2 การแจ้งเมื่อมีโรคติดต่อเกิดขึ้นในโรงเรียน ผู้บริหารต้องปฏิบัติและร่วมมือในการแจ้งมีโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ ดังนี้

5.2.1 โรคติดต่ออันตราย เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นหรือมีเหตุสงสัยว่าจะเกิดขึ้นในโรงเรียน ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโรงเรียนแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยเร็วที่สุดอย่างช้าไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับแต่เริ่มป่วย สำหรับโรคติดต่ออันตรายที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายมี 7 โรคด้วยกัน คือ อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้เหลือง ไข้รากสาดใหญ่ ไข้กลับซ้ำและโรคเอดส์

5.2.2 โรคติดต่ออื่น เช่น ไข้คอตีบ โรคไอกรน ไข้รากสาดน้อย โรคโปลิโอ วัณโรค โรคเรื้อน เมื่อมีโรคเหล่านี้เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือมีเหตุสงสัยว่าจะเกิดขึ้นให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโรงเรียนแจ้งต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่อนามัยโรงเรียนหรือแพทย์ทราบ

5.2.3 โรคติดต่อที่ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นประกาศให้เป็นโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความสำหรับท้องถิ่นนั้นๆ ให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนปฏิบัติ เช่นเดียวกับเมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้น

5.3 การแยกนักเรียนที่ป่วยและนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อ ควรดำเนินการดังนี้

5.3.1 แยกนักเรียนป่วย

5.3.2 แยกนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อ

5.4 การให้ภูมิคุ้มกันโรค มีโรคหลายชนิดที่นักเรียนสามารถป้องกันได้โดยการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค ได้แก่ โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก วัณโรค ไข้ไทฟอยด์ และอหิวาตกโรค ซึ่งในการดำเนินการจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม (จิตนา สรายุทธพิทักษ์.

5.5 การป้องกันและทำลายเชื้อโรค

5.6 การให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ

6. การบันทึกบัตรสุขภาพ

บัตรสุขภาพจะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบผลของการตรวจสุขภาพด้านต่าง ๆ และยังให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพของเด็ก เมื่อมีอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยกระทันหัน บัตรสุขภาพนี้จะใช้ได้ตลอดระยะเวลาที่นักเรียนอยู่ในวัยเรียน ซึ่งสิ่งที่บันทึกในบัตรสุขภาพจะเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของนักเรียน จากผลการสังเกตของครู การตรวจของแพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์

การแนะแนวสุขภาพ

การแนะแนวสุขภาพ เป็นการให้คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษาหารือทางด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการแนะแนวสุขภาพเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาสุขภาพของนักเรียน จากสิ่งที่พบในการตรวจสอบทางด้านสุขภาพ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กส่วนใหญ่ มักจะเป็นปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและปัญหานั้นๆ ต้องการความช่วยเหลือหรือแก้ไขโดยรีบด่วน การแนะแนวสุขภาพนี้จัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การสอนการเรียนวิชาสุขศึกษาหรือโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้ผลสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพราะการแนะแนวสุขภาพจะช่วยนักเรียนแต่ละคนให้ความสนใจในการปรับปรุงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพของตนให้ดียิ่งขึ้น (ทวิสิทธิ์ สิทธิกร. 2531 : 224)

ความมุ่งหมายของการแนะแนวสุขภาพ

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้สำรวจ และทราบถึงสุขภาพของตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจด้วย การสังเกตและตรวจร่างกายเพื่อทราบว่ามีสิ่งใดบกพร่องควรรักษาหรือปรับปรุงแก้ไข
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงการระวังรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงและหาวิธีการที่จะพัฒนาสุขภาพของตนเองอย่างเหมาะสม
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักการปฏิบัติตัวให้มีสุขปฏิบัติและสุขนิสัยที่ดี
4. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักป้องกันโรคและอุบัติเหตุต่างๆ อันจะถึงมีต่อสุขภาพและสวัสดิภาพ
5. เพื่อทำความเข้าใจกับบิดามารดาของนักเรียน ในเรื่องความสำคัญของปัญหาทางด้านสุขภาพ และเพื่อกระตุ้นผู้ปกครองให้รับรู้ถึงความจำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพบุตรหลานตน
6. เพื่อกระตุ้นนักเรียนและผู้ปกครองให้รู้จักใช้ แหล่งประโยชน์ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ในการตรวจรักษา เพื่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพให้มากที่สุด

7. เพื่อกระตุ้นให้มีการจัดตั้ง หรือขยายการบริการด้านการรักษาสุขภาพนักเรียน ที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา

8. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองการแนะแนว สุขภาพเป็นขบวนการที่จะต้องทำเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันไปตลอดเวลา ผู้ให้การแนะแนวใน โรงเรียนต้องศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนที่เป็นเจ้าของปัญหาให้เข้าใจแจ่มแจ้งเสีย ก่อนที่จะให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาขั้นต้น

การบริการแนะแนวสุขภาพในโรงเรียน ควรจัดให้ครบทั้ง 5 บริการที่จำเป็นของการแนะแนว ดังนี้ (ทวิสิทธิ์ สิทธิกร. 2531 : 229-230)

1. บริการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคล เป็นบริการที่สืบหาข้อมูล เกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน เพื่อต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ เช่น ประวัติส่วนตัว พื้นเพเดิม อุปนิสัยใจคอ สุขภาพ ระดับสติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ ความเป็นอยู่ทางบ้าน อาชีพ ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อจะให้ครูและผู้เกี่ยวข้องในการให้การแนะแนวให้รู้จัก นักเรียนแต่ละคนได้ดียิ่งขึ้น

2. บริการสนเทศ เป็นบริการที่ให้ความรู้หรือข่าวสารต่างๆ แก่นักเรียน ได้แก่ ข่าวสาร เกี่ยวกับการศึกษา ข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ และข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ วิธีการให้ความรู้ หรือ ให้ข่าวสารแก่นักเรียนกระทำได้หลายวิธี ในรูปของการจัดปฐมนิเทศ บัณฑิตนิเทศ จัดป้าย สสนเทศ จัดเชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดอภิปราย จัดนิทรรศการ เป็นต้น

3. บริการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหา หรือมีความคับ ข้องใจ ให้สามารถตัดสินใจได้ และปรับตัวได้ดีขึ้น บริการนี้ถือว่าเป็นหัวใจของการบริการแนะ แนว กล่าวคือครูแนะแนว หรือครูประจำชั้นจะต้องพบกับนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม แล้วแต่ความเหมาะสม เพื่อช่วยเหลือในด้านปัญหาส่วนตัว และปัญหาทางการเรียน

4. บริการติดตามผล เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อติดตามผลและให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม แก่นักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือจากการแนะแนวไปแล้ว ว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร นักเรียน ช่วยตัวเองได้แค่ไหน

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะด้านแหล่งบริการสุขภาพ ครูสอนสุขศึกษาควรมี ความรู้ ความเข้าใจถึงลักษณะของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน รวมถึงการให้บริการทาง สุขภาพในโรงเรียน ซึ่งการบริการทางสุขภาพในโรงเรียนจะต้องมีการประสานงานร่วมกับ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่อนามัยโรงเรียน หรือครูอนามัยโรงเรียน การให้บริการทาง สุขภาพในโรงเรียนที่ครูสอนสุขศึกษาควรปฏิบัติได้แก่ การตรวจสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียน เบื้องต้น การบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ในโรงเรียน และให้บริการ สุขภาพในชุมชนใกล้เคียง การจัดนิทรรศการให้การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทาง ด้านสุขภาพให้แก่ผู้สนใจ การแนะแนวทางสุขภาพ การให้บริการทางด้านห้องพยาบาล เป็นต้น

7. คุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล

การวิจัย

จุมพล สวัสดิยากร (2520 : 3-4) ได้ให้ความหมายของงานวิจัย หมายถึง การนึกคิด การสังเกต พิจารณาอย่างมีเหตุผลอย่างละเอียดทุกขั้นตอน หรือต้องเป็นคนช่างสงสัย ทำไมเรื่องมันจึงเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ และเป็นเหตุให้ต้องการศึกษาวิจัย ดังนั้นความหมายของการวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อทราบข้อเท็จจริงและนำผลประโยชน์ไปใช้

สุบรรณ พันธุ์วิศาล และชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (2522 : 2) กล่าวว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความจริง ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้อย่างมีระบบตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการอธิบายหรือทำนาย

จากที่ได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยไว้หลายท่าน สรุปได้ว่าการวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้า การแสวงหาข้อเท็จจริง อย่างมีแบบแผน

วสันต์ ศิลปสุวรรณ (2535 : 792-793) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ ผลของการวิจัยจะนำไปสู่การค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะการวิจัยจะทำให้มีการค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม ทำให้วิทยาการในสาขานั้นๆ เจริญขึ้นทั้งแก่บุคคลที่ทำการวิจัย และผู้ที่ศึกษาผลงานวิจัยนี้อาจจะนำไปประยุกต์ ดัดแปลง แก้ปัญหาของตนแล้วเกิดเป็นวิทยาการ หรือการปฏิบัติใหม่ๆ ขึ้นมาได้
2. ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์และพฤติกรรมต่างๆ ดีขึ้น ปรากฏการณ์และพฤติกรรมหลายอย่างโดยเฉพาะพฤติกรรมทางสุขภาพ เราจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียดก่อนที่ จะสรุปว่าพฤติกรรมๆ บุคคลกระทำเพราะเหตุใด อะไรอยู่เบื้องหลังการกระทำนั้นๆ
3. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
4. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายระดับต่างๆ
5. ผลการวิจัยช่วยให้ตอบคำถามที่ยังคลุมเครือให้กระจ่างยิ่งขึ้น

ในการทำวิจัยแต่ละเรื่องนั้นมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน อาจจะเพื่อสำรวจข้อมูลซึ่งยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน ปัญหาทางด้านสุขภาพของนักเรียน สถิติการเกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียน ดังนั้น สามารถแบ่งประเภทของการวิจัยออกได้หลายรูปแบบ ดังนี้ (วสันต์ ศิลปสุวรรณ. 2535 : 799-800)

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) เป็นการวิจัยเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ถือว่าเป็นการวิจัยเบื้องต้น ช้นบุกเบิก หรือขั้นทดลองเพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า หรือนำไปสร้างทฤษฎี แนวคิด อย่างมีหลักเกณฑ์ต่อไป

2. การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เป็นการวิจัยซึ่งพยายามอธิบายเหตุการณ์สภาวะการณ์บางอย่าง เพื่อตอบคำถามว่า “อะไร” และ “อย่างไร” เป็นการให้ความรู้สิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดสมมติฐาน

3. การวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Research) เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ที่พยายามชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในเชิงของการเป็นเหตุและผล

4. การวิจัยเชิงวินิจฉัย (Diagnostic Research) เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนเพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง การวิจัยประเภทนี้ส่วนมากจะใช้ในทางการแพทย์ เพื่อการวินิจฉัยโรค และในงานสังคมสงเคราะห์เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง

การประเมินผล

การประเมินผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล การประเมินผลการเรียนการสอนที่ดี ผู้สอนจะต้องสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลให้มีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย และสะดวกในการนำไปใช้ เมื่อทำการวัดผลแล้วจึงนำผลจากการวัดมาพิจารณาประเมินคุณค่า และตัดสินผลการเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 207) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) คือ การกำหนดคุณภาพ หรือคุณค่าของสิ่งที่วัด โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แต่เมื่อกล่าวถึงการประเมินผลการเรียนให้หมายถึง กระบวนการที่กระทำอย่างเป็นระบบ เพื่อบอกให้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงไร โดยใช้ผลจากการวัด ซึ่งอาจเป็นปริมาณ หรือคุณภาพ มาพิจารณาตัดสิน

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลงานสุศึกษา ผู้ปฏิบัติงานสุศึกษาแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นที่จะต้องประเมิน คนหนึ่งอาจจะกล่าวว่า เขาประเมินผลเพื่ออยากรู้ว่าเขาได้ทำงานอะไรไปแล้วบ้าง บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือไม่ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการประเมินผลงานสุศึกษามีดังนี้ (วสันต์ ศิลป์สุวรรณ. 2535 : 828-829)

1. เพื่อที่จะได้ทราบว่าวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานที่วางไว้นั้นได้บรรลุผลหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อที่จะได้ทราบสาเหตุของการประสบความสำเร็จและความล้มเหลวของงาน
3. เพื่อที่แสดงให้เห็นหลักการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ
4. เพื่อเป็นการชี้แนะการทดลองพร้อมเทคนิคต่างๆ มาใช้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน
5. เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยต่อไป

6. เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยอาศัยสิ่งที่พบจากการวิจัยเป็นข้อมูล

การประเมินผลการสอนสุขศึกษาไม่ได้ใช้ประโยชน์เพียงแต่การให้คะแนนนักเรียนเท่านั้น แต่จะช่วยให้ครูเข้าใจถึงข้อดีและข้อเสียของโครงการสอนสุขศึกษา และปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น ในการประเมินการสอนสุขศึกษามีจุดมุ่งหมาย (พรณี พันมา : 2540 : 37) ดังนี้

1. เพื่อประเมินความต้องการทางสุขภาพอนามัยของนักเรียน ซึ่งจะช่วยในการพิจารณาเลือกเนื้อหาในการสอนสุขศึกษา ทำให้สามารถจัดโครงการการสอนที่เหมาะสม มีความหมาย และสนองตอบความต้องการของนักเรียน

2. เพื่อประเมินข้อดีข้อเสียของโครงการสอน โดยเฉพาะในด้านความสามารถของครูผู้สอน ประสิทธิภาพของกิจกรรมและสื่อการสอน ซึ่งการประเมินผลจะช่วยปรับปรุงโครงการสอนได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อประเมินพฤติกรรมที่อยากให้ผู้เรียนเปลี่ยนไป ผลของการประเมินผลทำให้สามารถพิจารณาได้ว่านักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่

นอกจากนี้สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์ (2542ข : 135) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการประเมินผลการสอนวิชาสุขศึกษา แยกออกได้เป็น 3 ประการดังนี้

1. เพื่อต้องการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (KAP) เป็นอย่างไร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนทุกคาบและทุกบทเรียน เพราะต้องนำผลเหล่านี้ไปพิจารณาตัดสินผลการเรียนเมื่อสอนจบรายวิชาอีก

2. เพื่อจะได้นำผลไปช่วยปรับปรุงแผนการสอนว่า จะวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในอนาคตอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมาย ของวิชาสุขศึกษาได้ดีที่สุด

3. เป็นจุดมุ่งหมายท้ายสุด เพื่อจะได้นำผลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในเรื่องโครงสร้างเนื้อหา กระบวนการสอน และวัสดุหลักสูตร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโปรแกรมการสอนสุขศึกษาของโรงเรียนต่อไป

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะด้านการวิจัยและประเมินผล ครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาในด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้แบบใหม่ๆ รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ควรมีการดำเนินการจัดทำวิจัยที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน เพื่อจะได้หาแนวทางมาแก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประเมินผล การประเมินผลมีประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากจะได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ รูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนแนวใหม่ เป็นต้น

8. คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพ

การพัฒนาวิชาชีพต้องกระทำอย่างต่อเนื่องไม่มีวันจบสิ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนและปรับปรุงคุณภาพของครู และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน อันถือว่าเป็นความต้องการพื้นฐานโดยทั่วไปที่ครูทุกคนต้องมีการพัฒนา ดังนั้นการพัฒนาวิชาชีพจึงมีความสำคัญและจำเป็นดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 27) กล่าวว่า ความจำเป็นอย่างหนึ่งในการประกอบวิชาชีพทั้งหลาย โดยเฉพาะครู คือการที่จะต้องตามให้ทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลง หรือการค้นพบใหม่ๆ ในวิชาการและวิชาชีพของครู อาชีพครูจึงหยุดนิ่งไม่ได้ เพราะความรู้และวิทยาการต่างๆ เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าตลอดเวลา การที่จะให้ผลิตผลทางการศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าทันเหตุการณ์ของโลกได้นั้นครูจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอเพื่อจะได้นำความรู้ใหม่ๆ มาสู่นักเรียน

สุชาติ โสมประยูร (2526 : 116-125) ได้กล่าวถึง วิธีการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้แก่ครูประจำการทางด้านวิชาสุศึกษามีหลายวิธี ดังนี้

1. การนิเทศ เป็นวิธีการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้แก่ครูประจำการทางด้านวิชาสุศึกษาได้ดีมากวิธีหนึ่ง ซึ่งจัดว่าเป็นงานประจำที่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจยิ่งของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพราะการนิเทศที่ดีย่อมแสดงให้เห็นให้ครูประจำชั้นหรือครูสุศึกษาเห็นว่า ตัวเขาเองได้รับการช่วยเหลือทางด้านวิชาการโดยตรงจากศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การประชุมปฏิบัติการ การประชุมปฏิบัติการเป็นการประชุมเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ โดยให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสปฏิบัติงาน ฝึกหรือส่งเสริมทักษะ ศึกษาค้นคว้า หรือทดลอง เพื่อหาทางแก้ปัญหาทางด้านสุศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่ โดยมีวิทยากรเป็นที่ปรึกษาในการประชุม การประชุมปฏิบัติการเป็นวิธีการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มได้อย่างเสรี ทำให้ครูได้มีโอกาสเสนอปัญหาสุภาพหรือสุศึกษาและแลกเปลี่ยนวิธีแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ กับเพื่อนๆ ครูได้อย่างเต็มที่

3. การอบรมครู สุศึกษาเป็นวิชาหนึ่งซึ่งมีความจำเป็นมาก ที่จะต้องจัดให้มีการอบรมครูประจำการขึ้นตามโอกาสอันควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หรือในระยะแรกของการเริ่มต้นโครงการทดลอง หรือวิจัยต่างๆ ทางด้านสุศึกษา โดยทั่วไปการจัดให้ครูประจำการได้เข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตรการอบรมครูสุศึกษาระยะสั้น

4. การศึกษาต่อ การส่งเสริมให้ครูได้ลาวิชาการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ หรือเพิ่มคุณวุฒิ เป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งได้ผลดีมากในการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้แก่ครูประจำการ โดยเฉพาะในปัจจุบัน สถาบันผลิตครูในประเทศไทยมีเป็นจำนวนมาก การศึกษาต่อเพื่อรับ

ประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตรจากสถาบันผลิตครู ซึ่งเปิดสอบตามปกติแบบการศึกษาในระบบ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

5. การศึกษาจากเอกสาร และกิจกรรมทางวิชาการ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางด้านสุขศึกษาอาจกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่ครูประจำการทั่วไปมีโอกาสที่จะทำได้เสมอ ถ้าหากให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้พอสมควร ผลที่ได้รับนับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามาก วิธีการที่ครูจะหาความรู้จากเอกสาร และกิจกรรมทางวิชาการในด้านสุขศึกษานั้นมีอยู่หลายวิธี ได้แก่

5.1 การอ่านหนังสือหรือตำราทางด้านสุขศึกษาหรือสุขวิทยา จากห้องสมุดหรือศูนย์วิชาการ

5.2 การอ่านบทความทางด้านสุขศึกษา หรือสุขวิทยา จากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และเอกสารอื่นๆ

5.3 การฟังบทความจากวิทยุ หรือชมมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ

5.4 การร่วมฟังอภิปราย การเข้าร่วมประชุมสัมมนา

5.5 การศึกษาและดูงานทางด้านสุขศึกษา

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะการพัฒนางานวิชาชีพ ครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่ควรหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเองตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียน การอบรมระยะสั้น การประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน และการอ่านเอกสาร ตำราต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเอง และความรู้ที่ได้รับนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองให้พัฒนามากยิ่งขึ้น

9. คุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2523 : 4) ได้ให้ความหมาย ของสุขภาพ หมายถึง สภาวะความสมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต และทางสังคม ทั้งนี้ได้หมายถึง การปราศจากโรค หรือความเจ็บไข้ได้ป่วยเท่านั้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 4) ได้กล่าวถึง สุขภาพ (Health) หมายถึง ความสุขปราศจากโรค ความสบาย

จากที่ได้มีผู้ให้ความหมายของสุขภาพไว้หลายท่าน สามารถสรุปได้คือ สุขภาพ หมายถึง บุคคลมีสภาวะของการสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

องค์ประกอบของสุขภาพ

ทวิสิทธิ์ สิทธิกร (2531 : 5-7) กล่าวถึงองค์ประกอบมี 3 ส่วนคือ

1. ลักษณะของผู้มีสุขภาพทางกายดี

ผู้ที่มีสุขภาพทางกายดี หมายถึง สภาพที่ดีทางร่างกาย กล่าวคือ ผู้ที่ร่างกายเจริญเติบโตมีการพัฒนาอย่างเหมาะสม และมีวัยต่างๆ อยู่ในสภาพดีมีความแข็งแรงสมบูรณ์ ทำงานได้ตามปกติ มีความสัมพันธ์กันทุกส่วน ร่างกายปราศจากการเป็นโรคและข้อบกพร่อง พิกลพิการทางกาย นอกจากนี้ควรประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.1 กายสมบูรณ์และแข็งแรงตามเพศและวัย
- 1.2 อวัยวะทุกส่วนทำงานเป็นปกติและมีประสิทธิภาพ
- 1.3 ความเจริญงอกงามของร่างกายเป็นไปด้วยอัตราปกติและความสัมพันธ์กับความเจริญงอกงามทางด้านอื่นๆ ด้วย
- 1.4 มีทรวดทรงดี งามสง่าในการประกอบกิจกรรมต่างๆ
- 1.5 สามารถพักผ่อนและนอนหลับได้ดี
- 1.6 มีความต้านทานโรคติดต่อสามัญต่างๆ ได้ดี
- 1.7 มีรูปร่างลักษณะภายนอกที่แสดงว่าเป็นผู้มีสุขภาพดี
- 1.8 เป็นผู้ปราศจากข้อบกพร่องสามัญทั่วไปทางตา หู จมูก ฟันและส่วนอื่นๆ
- 1.9 มีสมรรถภาพทางกาย ร่างกายมีความแข็งแรง สามารถทำงานได้นานๆ

ไม่เหนื่อยเร็ว

- 1.10 มีความอยากรับประทานอาหาร 5 หมู่ มีสภาพโภชนาการดี แต่ไม่อ้วน

2. ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี หมายถึง ผู้ที่มีความเจริญเติบโตทางจิตเป็นปกติ มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ สามารถแก้ไขจัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีจิตใจเบิกบานแจ่มใส ประกอบกิจกรรมต่างๆ ด้วยความพึงพอใจ ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดีควรมีลักษณะนี้

- 2.1 เป็นผู้มีจิตใจเจริญเติบโตและพัฒนาการได้สูงสุด
- 2.2 มีความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี
- 2.3 มีความกระตือรือร้น ไม่เหนื่อยหน่ายท้อแท้ใจ หรือหมดหวังในชีวิต
- 2.4 มีความรู้สึกและมองโลกในแง่ดีเสมอ
- 2.5 ไม่มีอารมณ์เครียดจนเกินไป และมีอารมณ์ขันบ้างตามสมควร
- 2.6 มีความตั้งใจในการประกอบกิจกรรมงานต่างๆ ประจำวันทั้งในบ้าน

โรงเรียน และในชุมชน

- 2.7 รู้จักตนเองและเข้าในบุคคลอื่นได้ดี

2.8 มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล

3. ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพสังคมดี

ผู้ที่มีสุขภาพสังคมดี หมายถึง ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้อย่างน่าพึงพอใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคล โดยปราศจากข้อขัดแย้ง ลักษณะของผู้มีสุขภาพทางสังคมดีควรมีลักษณะดังนี้

3.1 สามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี

3.2 มีความรักหมั่นคอย

3.3 มีความรู้สึกว่าเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น

3.4 มีวัฒนธรรมประจำชาติ

3.5 นับถือศาสนา

จากที่ได้กล่าวข้างต้นถึงคุณลักษณะด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ครูสอนสุขศึกษาควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ เนื่องจากครูสอนสุขศึกษาจะต้องรับผิดชอบดูแลสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนนั้น ทั้งนี้ ถ้าหากครูสอนสุขศึกษาเป็นบุคคลที่มีสุขภาพกายดี สุขภาพจิตดี ก็จะทำให้สังคมน่าอยู่ เพราะจะส่งให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบอย่างที่ดีของครูสอนสุขศึกษาไปด้วย ดังนั้นครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นต้นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพให้นักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยในต่างประเทศ

ไมเยอร์ (Myer. 1960 : 235-239) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดีบางประการในสถาบันฝึกหัดครู ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ดีมีลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ คุณสมบัติทั่วไป มีความสนใจในอาชีพครูอย่างแท้จริง มีมนุษยสัมพันธ์ดี และประการสุดท้ายคือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี สามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

วิทที (Withy. 1968 : 662-668) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ดี โดยให้นักเรียน 1,200 คน เขียนเรียงความ เรื่อง “ครูที่ช่วยฉันมากที่สุด” และรวบรวมคุณลักษณะของครูที่นักเรียนเขียนมา ปรากฏว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้คือ ให้ความร่วมมือแก่ชุมชน มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกรุณาและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน มีความอดทน มีบุคลิกและมารยาทดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ดี เป็นผู้ที่มีการกระทำเสมอต้นเสมอปลาย สนใจปัญหาและความเดือดร้อนของนักเรียน รู้จักใช้วิธีเสริมแรงและมีความสามารถในการสอนแต่ละวิธี

โทเนส (Tones. 1977 : 106-113) ได้ศึกษารูปแบบบทบาทใหม่สำหรับนักสุขศึกษาชุมชน โดยกำหนดการให้พิจารณาความสามารถของวิชาชีพด้านการศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพที่ทำให้ประสบความสำเร็จมากขึ้นในการให้บริการสุขภาพ จากการรวบรวมแบบสอบถามโดยการสำรวจจากสถานบริการสุขภาพ 152 แห่งโดยให้ตอบถึงสิ่งที่เหมาะสมที่สุด

ระหว่างการบริการสุขภาพที่เป็นอยู่และรูปแบบบทบาทใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาก่อนส่วนใหญ่ 53 % มีพื้นฐานความรู้ด้านพยาบาลมาก่อน รองลงมาได้แก่ครู และครูพยาบาล และบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาคือในอุดมคติเรียงตามลำดับดังนี้ คือการปฏิบัติตามนโยบาย การติดต่อประสานงานภายในหน่วยงาน การวางแผนจัดโครงการ การวิจัยและประเมินผล การรายงานผลวิธีการสอน การผลิตอุปกรณ์ การเป็นที่ปรึกษาและในการปฏิบัติจริงนั้นพบว่าการวางแผนโครงการมีการปฏิบัติมากที่สุด และการติดต่อประสานงานเป็นอันดับรองลงมา การดำเนินงานตามนโยบายมีการปฏิบัติเป็นอันดับสาม และการรายงานผลกับการผลิตสื่ออุปกรณ์มีการปฏิบัติน้อยที่สุด และจากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่า ความรู้พื้นฐานของนักศึกษาคือความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์สุขภาพ เพื่อพัฒนางานด้านสุขภาพในชุมชน แต่การปฏิบัติจริงก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบทบาทการปฏิบัติงานสุขภาพ

เลห์แมน และมีเรนส์ (นัยนา ชุมทรัพย์. 87 ; อ้างอิงจาก Lehmann and Mehrens: 1971 : 136) ได้สรุปการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเวสเทอร์น วอชิงตัน สเตท (Western Washington State College) จำนวน 443 คน นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในอุดมคติว่ามีเกณฑ์สำคัญมากที่สุด 5 ประการ คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางทั้งความรู้พื้นฐานและสิ่งใหม่ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน
2. มีความสนใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความกระตือรือร้นค้นคว้าในวิชาที่สอน
3. มีความยืดหยุ่น และมีความสามารถที่จะเสนอบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และสนองความต้องการของนักเรียน
4. เตรียมการสอนอยู่เสมอในวิชาที่ตนสอน กำหนดหัวข้อในวิชาที่ตนสอน กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนรายชื่อหนังสืออ้างอิง
5. ใช้ศัพท์ ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง สอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียน

บรัมฮัม (Branham. 1975 : 6960-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูประถมศึกษาตามทัศนะของครูใหญ่ และครูผู้ร่วมงาน พบว่า ความคาดหวังในเรื่องบทบาทของครูประถมศึกษาตามสถานภาพต่างๆ เช่น อายุ สถานภาพสมรส คุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ครูอายุมาก ครูอายุน้อย ครูโสด ครูไม่โสด ครูวุฒิต่ำ ครูวุฒิสูง มีความคาดหวังหรือทัศนะต่อครูประถมศึกษาเหมือนกัน

พรสุข หุ่นนิรันดร์ (Pornsuk Hunnirun. 1985 : 1-2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้สอนสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์สอนสุขศึกษาในมหาวิทยาลัย และครูสุขศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ พบว่าสมรรถนะของครูผู้สอนสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับสูงสุด

ได้แก่ สมรรถนะด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และสมรรถนะด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ส่วนสมรรถนะที่ให้ความสำคัญต่ำสุด ได้แก่ การจัดและบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนแหล่งวิทยาการสุขภาพในชุมชน การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการลำดับความสำคัญมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

วอกท์ (Vogt. 1970 : 2781 - A) ได้ให้ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 147 คน และครูใหม่อีก 127 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ตอบแบบสอบถามที่เรียกว่า California Definition at Teacher Competence เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการเตรียมครูของวิทยาลัยตอนกลางของรัฐแคลิฟอร์เนีย ผลปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต่างๆ มีสมรรถภาพครูด้านต่างๆ สูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างประเมินค่าสมรรถภาพครูของตนสูงกว่าสมรรถภาพครูที่ตนถูกประเมินจากครูใหญ่ ส่วนการที่จะมีการสอบถามสมรรถภาพครูที่ครูควรมีจากนักเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรปฏิบัติ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาสมรรถภาพครูด้านการสอน

ไวอันส์ (สุภาพ คำวัง. 2530 : 21 ; อ้างอิงจาก Ryans. 1970 : 360-390) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประการแรกว่า เพื่อวิเคราะห์แบบต่างๆ ของพฤติกรรมครูทัศนคติ ความคิด สติปัญญา และคุณภาพทางอารมณ์ของครู ประการที่ 2 เพื่อดูความสัมพันธ์ของพฤติกรรมด้านต่างๆ ของครู เพื่อใช้ในการทำนายคุณลักษณะที่สำคัญของครู และประการสุดท้าย เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของกลุ่มครูตามสถานภาพต่างๆ เช่น อายุ ประสบการณ์ เพศ ขนาดของโรงเรียน คุณลักษณะต่างๆ ที่พิจารณา เช่น สติปัญญา ความสามารถทางการสอน การสังคม นิสัยการทำงาน ทัศนคติ ค่านิยม สัมพันธ์กับนักเรียน ฯลฯ ผลของการวิจัย พบว่าคุณลักษณะของครูกลุ่มสูงอายุกับครูกลุ่มอายุต่ำ และกลุ่มครูที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

บุชเชอร์ (เพ็ญประภา จักรไชย. 2532 : 24 ; อ้างอิงจาก Bucher. 1972 : 560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพสรุปได้ดังนี้คือ

1. ครูประสบความสำเร็จตามเกณฑ์การสอนได้ ถ้าสอนกิจกรรมเป็นกลุ่ม เป็นสมาชิกของชุมชนต่างๆ รู้จักชนิดของคน และมีความเห็นอกเห็นใจ มีเพื่อนอยู่ในวงกว้างและแสวงหาเพื่อนอยู่เสมอ
2. เป็นนักวิชาการโดยชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่างๆ เรียนได้หนึ่งในสามขอห้องศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน
3. มีอารมณ์ขัน หัวเราะไม่จริงจังมากเกินไป ใช้วิธีการนุ่มนวลในสถานการณ์ตึงเครียด มีความสนุกสนานในชีวิต หายเศร้าอย่างรวดเร็ว
4. สุขภาพกายและจิตดี
5. ช่วยเหลือผู้อื่น ชอบบริการคนอื่น สนุกสนานในการทำงานร่วมกับเด็กอาสาสมัคร ช่วยเหลือโรงเรียน โรงเรียนพยาบาล และบริการสังคม

6. เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ ครูที่ดีต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่ดี จัดกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ กรีนฮิล (สูกิจ ไชยกุล. 2528 : 25 ; อ้างอิงจาก Greenhil. 1979 : 368-371) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทของพยาบาลโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามอาจารย์ใหญ่ 40 คน ครูที่ปรึกษา 87 คน ครูอื่นๆ 154 คน และพยาบาลโรงเรียน 22 คน พบว่า อาจารย์ใหญ่ ครูที่ปรึกษา ครูอื่นๆ และพยาบาลโรงเรียนมีการรับรู้ในบทบาทของพยาบาลโรงเรียนแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับพยาบาลโรงเรียน เนื่องจากขาดความร่วมมือและไม่เข้าใจในบทบาทของพยาบาลโรงเรียน ข้อเสนอแนะคือ ควรจะมีการติดต่อให้คำปรึกษาร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และพยาบาลโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรทางสุขภาพ หาโอกาสพบปะกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะช่วยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของพยาบาลโรงเรียนดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศไทย

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2542ข : 7-11 ; อ้างอิงจาก สุชาติ โสมประยูร. 2511 : 56-61) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ กลุ่มตัวอย่าง เป็นคณาจารย์จากสถาบันผลิตครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 90 คน และหัวหน้าหมวดพลานามัยจากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ จำนวน 223 คน ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรีประกอบไปด้วยสมรรถนะที่สำคัญมีดังนี้

1. ลักษณะทางด้านร่างกาย
2. ลักษณะทางด้านจิตใจ
3. ลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ทักษะต่อการสอนวิชาสุขศึกษา
5. ความสามารถทางด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ
6. ความสามารถทางการสอนวิชาสุขศึกษา
7. ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

ถนอมศรี ชูทอง (2524 : 161-165) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของครูสุศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูสอนสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูสุศึกษาที่มีทัศนะที่เห็นด้วยว่า ครูสุศึกษาต้องมีความสามารถในด้านวิชาการสุศึกษา การสอนสุศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดการบริการสุขภาพแก่นักเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์ และเจตคติที่ดีต่อวิชาสุศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสุศึกษามีทัศนะและประเมินค่าสมรรถนะของครู สุศึกษาระหว่างความต้องการกับสภาพที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างน้อย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน ครูสอนสุขศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาการที่แตกต่างกัน มีทัศนคติและการประเมินค่าสมรรถนะครูสุขศึกษา ทั้งตามความต้องการและความสภาพที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกัน

เรณู สุวรรณภาค (2528 : 110) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน วิชาสุข 101 : สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชนในวิทยาลัยครูภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์ผู้สอนวิชาสุข 101 ในวิทยาลัยครูภาคกลาง จำนวน 30 คน นักศึกษาที่เรียนวิชาสุข 101 จำนวน 368 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุข 101 : สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ระหว่างสภาพที่มีกับสภาพที่ต้องการของแต่ละด้านและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุข 101 : สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ในสภาพที่มี ระหว่างอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกันกับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุข 101 : สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ในสภาพที่ต้องการ ระหว่างอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา (2528 : 55-57) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณสมบัติของครูสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็นผู้มีสุขนิสัยส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน รองลงมาเป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและเลือกวิธีสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน รองลงมาเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง สุขภาพจิตดี สำหรับครูสุขศึกษานั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรเป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา รองลงมาเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง รองลงมา เป็นผู้มีสุขนิสัยส่วนบุคคลดี เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2529 : 74 -84) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะครูสุขศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค จำนวน 1,459 คน จาก 254 โรงเรียนทั่วประเทศ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าครูสุขศึกษาที่ดีควรจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านสุขศึกษาเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพดี รวมทั้งต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานในโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอย่างดีด้วย
2. ความแตกต่างในเรื่องเพศและวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาต่างๆ ในส่วนภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นเกี่ยวกับลักษณะครูสุขศึกษาที่พึงประสงค์คล้ายคลึงกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูสุขศึกษาควรมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม แต่ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

สุนทร จันทรพรหม (2529 : 81) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของครูสุขศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 ในด้านการสอน วิชาการ สุขภาพกายและจิต มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและความประพฤติ บุคลิกลักษณะ การอบรมแนะแนวและปกครอง และด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 429 คน เป็นหัวหน้าหมวดพลานามัย 32 คน ครูสุขศึกษา 37 คน และนักเรียน 360 คน ผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าหมวดพลานามัยและครูสุขศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูสุขศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 ด้านการสอนและวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูสุขศึกษา ด้านการสอน วิชาการ และด้านคุณธรรมและความประพฤติ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดพลานามัยกับครูสุขศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านอื่นๆ และรวมทุกด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

สิริมา หมอนไหม (2529 : 116-117) ได้ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 67 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษา มีความเห็นในสภาพที่คาดหวังและประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินสภาพที่เป็นจริง ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และ

วุฒิทางสุขศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกันและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ผู้สอนวิชาสุขศึกษามีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้สอนที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าผู้สอนที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

สุภาพ คำวัง (2530 : 76) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ในทัศนะของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อสมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ด้านเจตคติ และด้านการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด สำหรับด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาการ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากและมากที่สุด กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางการศึกษา และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางการศึกษา อายุ และเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐาน วิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อสมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุข ในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพ็ญประภา จักรไชย (2532 : 102-140) ได้ศึกษาเรื่อง เอกลักษณะของครูสุขศึกษาในทัศนนะของอาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 574 คน ผลการศึกษาพบว่า เอกลักษณะของครูสุขศึกษาในทัศนนะของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุขภาพ คือ การดื่มน้ำสะอาดและปลอดภัย มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด รองลงมาได้แก่ การทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ มีการปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า การปฏิบัติทางสุขภาพเป็นส่วนใหญ่ เป็นเอกลักษณะของครูสุขศึกษาในทัศนนะของกลุ่มตัวอย่าง เอกลักษณะของครูสุขศึกษาในทัศนนะของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังคือการทิ้งขยะในที่สำหรับทิ้งโดยเฉพาะ รองลงมาได้แก่ การดื่มน้ำสะอาดและปลอดภัยเป็นประจำ และถ้าพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า การปฏิบัติทางสุขภาพอย่างสม่ำเสมอเป็นเอกลักษณะที่คาดหวังเอกลักษณะด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูสุขศึกษาในทัศนนะอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เอกลักษณะด้านการปฏิบัติด้านสุขภาพของครูใน สุขศึกษาในทัศนนะของอาจารย์ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติ สุขภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30-45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี เอกลักษณ์ ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูสุศึกษาในทรรศนะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่าง กัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การ สอนมากกว่า 10 ปี มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มี ประสบการณ์การสอนระหว่าง 5-10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี เอก ลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพของครูสุศึกษาในทรรศนะของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับ อาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เอกลักษณ์ด้านการ ปฏิบัติทาง สุขภาพของครูสุศึกษาในทรรศนะของอาจารย์ต่างสาขาวิชา แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูสุศึกษา ในทรรศนะ ของอาจารย์ชายกับอาจารย์หญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ อาจารย์หญิงมีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ ชาย เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังของครูสุศึกษา ในทรรศนะของอาจารย์ ที่มีอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีอายุสูง กว่า 45 ปี มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวัง สูงกว่าอาจารย์ ที่มีอายุระหว่าง 30-45 ปี และอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี เอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทาง สุขภาพที่ คาดหวังของครูสุศึกษา ในทรรศนะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า มากกว่า 10 ปี มีทรรศนะเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติทางสุขภาพที่คาดหวังสูงกว่าอาจารย์ ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5-10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี

กนกพร ทองสอดแสง (2532 : 83) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอน วิชาเอกสุศึกษาในวิทยาลัยครู กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ผู้สอน วิชาเอกสุศึกษา ใช้ปริมาณของพฤติกรรมการสอน ในแต่ละด้านทั้ง 9 ด้าน ด้วยค่าเฉลี่ยต่าง กัน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มพฤติกรรมแต่ละด้านส่วนมากมีค่าเกิน 3.00 และใช้พฤติกรรมการ สอนด้านคุณลักษณะส่วนตัวมากที่สุด พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ชายอาจารย์หญิงแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรม การสอนอาจารย์ที่ได้ศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา และวิชาเอกอื่นๆ มาเป็นวิชาเอก มีพฤติกรรม การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อศึกษาในรายละเอียด พบว่า อาจารย์ที่ศึกษาสาขาวิชาเอกพลศึกษากับสุขศึกษา และสาขาวิชาเอกพลศึกษากับสาขาวิชาเอก อื่นๆ มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนเวลา 6-10 ปี เวลา 11-15 ปี และ เวลา 16 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

เมื่อศึกษาในรายละเอียด พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเวลา 11–15 ปี มีพฤติกรรม การสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเวลา 6-10 ปี และเวลา 16 ปีขึ้นไป อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐชา ลำดับวงศ์ (2534 : 148-149) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินสมรรถภาพพื้นฐาน ของนักศึกษาศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินสมรรถภาพพื้นฐานของนักศึกษาศึกษา สร้างตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ได้ สมรรถภาพพื้นฐานของนักศึกษาศึกษา 9 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านความรู้ การปฏิบัติบุคลิกภาพ การบริหารจัดการและการจัดดำเนินการ การประสานงานวางแผน และแนะแนวด้านสุขศึกษา การวัดและประเมินผลแผนงาน การวิเคราะห์วิจัยและการนำไปใช้ การผลิตจัดหาและใช้อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ และสมรรถภาพด้านความสามารถในการถ่ายทอด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทดสอบความเชื่อมั่นได้ .96 เกณฑ์มาตรฐานของสมรรถภาพพื้นฐานของนักศึกษาศึกษาด้านต่าง ๆ เรียงลำดับจากเกณฑ์มาตรฐาน ที่มีค่าสูงไปคือ ด้านความรู้ บุคลิกภาพ การวัดและประเมินผล แผนงานการปฏิบัติ การบริหารจัดการ และการจัดดำเนินการ การประสานงานวางแผนและแนะ แนวด้านสุขศึกษา การวิเคราะห์วิจัยและการนำไปใช้ ความสามารถในการถ่ายทอด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการผลิต จัดหาและใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ นักศึกษาศึกษาประเมิน สมรรถภาพพื้นฐานของนักศึกษาศึกษา อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและในด้านการวัดและประเมินผล แผนงาน ด้านการผลิต จัดหาและใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์นักศึกษาศึกษาประเมินอยู่ในเกณฑ์ ต้องปรับปรุงมาก การเปรียบเทียบสมรรถภาพพื้นฐานของนักศึกษาศึกษา กับสมรรถภาพพื้นฐาน ของนักศึกษาศึกษิตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษา ประเมิน สมรรถภาพ

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา งานวิจัยในต่างประเทศ และภายในประเทศ เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษา พบว่า ครูสอนสุขศึกษาที่ดีควรที่จะมีคุณลักษณะที่ดี และควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ พื้นฐานทางสุขศึกษา โครงการสุขภาพในโรงเรียน หลักสูตรการศึกษา วิธีการสอน สื่อการสอน แหล่งบริการสุขภาพ การวิจัยและประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพ และแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการปฏิรูป การเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางแหล่งการเรียนรู้ และได้มีการเรียนการสอน ในรูปแบบใหม่ โดยมีการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม รวมปัญหาทางด้าน สุขภาพ เมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูสอนสุขศึกษา จะต้องร่วมกันรับผิดชอบในปลูกฝังให้นักเรียนมีการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวยุ และชุมชนได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
 - 2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
 - 2.3 เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมาย
 - 2.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จากบัญชีรายงานสถิติการศึกษา ปี 2543 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กองวิชาการ. 2544ก : 59) 6 กลุ่มเขตการศึกษา 50 เขต 431 โรงเรียน จำนวน 1,885 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 1,204 คน และครูจำนวน 681 คน ดังรายละเอียดปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมดในสังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มเขตการศึกษา	เขต	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
รัตนโกสินทร์	9	53	117	68	185
เจ้าพระยา	9	35	146	79	225
บูรพา	9	67	212	128	340
ศรีนครินทร์	8	118	285	162	447
กรุงธนเหนือ	7	73	184	103	287
กรุงธนใต้	8	85	260	141	401
รวม	50	431	1,204	681	1,885

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 376 คน โดยมีสัดส่วนผู้บริหาร 111 คน และครู 265 คน ซึ่งได้มาจาก 3 กลุ่มเขตการศึกษา 9 เขต 90 โรงเรียน ที่เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) และมีวิธีการดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีของยามาเน่ (สุวิมล ติรภานนท์. 2543 : 154 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1976 : *Statistic : An introductory analysis*. p.886) โดยมี ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ไม่เกิน .05 จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{1,885}{1 + (1,885)(0.05)^2} \\ &= 329.98 \end{aligned}$$

ผลจากการคำนวณประชากร จำนวน 1,885 คน ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 330 คน

2. สุ่มอย่างง่ายโดยมีกลุ่มเขตการศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 3 กลุ่มเขตการศึกษา จาก 6 กลุ่มเขตการศึกษา ดังรายละเอียดปรากฏตามตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนผู้บริหารและครูในกลุ่มเขตการศึกษาที่สุ่มได้

กลุ่มเขตการศึกษา	เขต	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เจ้าพระยา	9	53	146	79	225
กรุงธนเหนือ	7	73	184	103	287
กรุงธนใต้	8	85	260	141	401
รวม	24	211	323	590	913

3. สุ่มอย่างง่ายโดยมีเขตเป็นหน่วยการสุ่ม กลุ่มเขตการศึกษาละ 3 เขต จำนวน 9 เขต จาก 24 เขต ดังรายละเอียดปรากฏตามตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนผู้บริหารและครูในเขตการศึกษาที่สุ่มได้

กลุ่มเขตการศึกษา	เขต	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เจ้าพระยา	ยานนาวา	6	9	17	26
	บางคอแหลม	7	10	18	28
	บางนา	7	7	16	23
กรุงธนเหนือ	ภาษีเจริญ	13	13	37	50
	หนองแขม	6	8	23	31
	ทวีวัฒนา	6	6	19	25
	ธนบุรี	17	17	38	55
กรุงธนใต้	บางแค	12	25	46	71
	บางขุนเทียน	16	16	51	67
รวม	9	90	111	265	376

4. จากการสุ่มเขตจำนวน 9 เขต ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน จาก 90 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหาร 111 คน และครู 265 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน แบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย สำคัญน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษา ทั้ง 9 ด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยอื่น
3. สร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา ด้านการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ โดยศึกษาจากแบบสอบถามต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ข้อคำถาม ดังนี้ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำนวน 7 ข้อ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา จำนวน 20 ข้อ ด้านหลักสูตรการศึกษา จำนวน 8 ข้อ ด้านวิธีสอน จำนวน 12 ข้อ ด้านสื่อการสอน จำนวน 9 ข้อ ด้านบริการสุขภาพ จำนวน 12 ข้อ ด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 13 ข้อ และด้านแบบอย่างที่ดีทางสุขภาพ จำนวน 17 ข้อ รวม 106 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร (จำนวน 18 คน) และครู (จำนวน 28 คน) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตจอมทอง รวมทั้งหมด 46 คน และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้ข้อคำถาม ดังนี้ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำนวน 7 ข้อ ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ ด้านหลักสูตรการศึกษา จำนวน 8 ข้อ ด้านวิธีสอน จำนวน 12 ข้อ ด้านสื่อการสอน จำนวน 9 ข้อ ด้านบริการสุขภาพ จำนวน 12 ข้อ ด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 13 ข้อ และด้านแบบอย่างที่ดีทางสุขภาพ จำนวน 17 ข้อ รวม 106 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อเลือก	คะแนน
สำคัญมากที่สุด	5
สำคัญมาก	4
สำคัญปานกลาง	3
สำคัญน้อย	2
สำคัญน้อยที่สุด	1

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับไม่ดี

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)

1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาเป็นรายข้อว่า แต่ละข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 117)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามคุณลักษณะที่ต้องการ
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามคุณลักษณะที่ต้องการนั้นหรือไม่
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามคุณลักษณะที่ต้องการ
- นำผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามโดยใช้สูตร IC โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า .05 ขึ้นไป เป็นแบบสอบถามที่นำไปทดลอง

1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 46 คน (ผู้บริหาร 18 คนและครู 28 คน)

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

นำแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาหาค่าอำนาจจำแนกโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item to total correlation) (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 : 116-117) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้เครื่องมือ ดังนี้

ด้านพื้นฐานทางสุขศึกษา จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43 - 0.81
 ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 - 0.85
 ด้านหลักสูตรการศึกษา จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.66 - 0.90 ด้านวิธีการสอน จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.61 - 0.85 ด้านสื่อการสอน จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.65 - 0.88 ด้านบริการสุขภาพ จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.72 - 0.86 ด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

0.81 - 0.94 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.80 - 0.92
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ จำนวน 17 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.63 - 0.92

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาหาค่าความเชื่อมั่น จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alphacoefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125-127) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 24 มีนาคม 2546 และได้รับหนังสือจากสำนักการศึกษาในวันที่ 30 เมษายน 2546 เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ในเขตยานนาวา เขตบางคอแหลม เขตบางนา เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา เขตธนบุรี เขตบางแค และเขตบางขุนเทียน
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักการศึกษา ถึงผู้อำนวยการเขต พร้อมด้วยแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 9 เขต รวม 90 โรงเรียน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ 1 - 30 มิถุนายน 2546 ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 376 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ยอมรับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนข้อคำถามในแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 5

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3 และ 4 ถ้าพบว่าข้อใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการแปลให้เป็นร้อยละ

n แทน ค่าจำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 64 - 65)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะที่ต้องการ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลที่นำมาพิจารณา

2.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item to total correlation) โดยใช้สูตร (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 : 117)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อ (Item) ของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนรวม (Total) ของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน X
 $\sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน Y
 $\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X และคะแนน Y
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125 - 127)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อสอบของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 5 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 168-170)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยที่ } df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{(n_1 - 1)} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{(n_2 - 1)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2, 3 และ 4 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 232 - 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน คะแนนเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองภายในกลุ่ม

ถ้าการทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD (Fisher's Least Significant Difference) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2545 : 161)

$$LSD = t\left(\frac{1-\alpha}{2}\right); n-k \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

โดยที่ $n = \sum_{i=1}^k n_i$

ถ้า $n_i = n_j$ จะทำให้

$$LSD = t\left(\frac{1-\alpha}{2}\right); n-k \sqrt{\frac{2MSE}{n_i}}$$

เมื่อ $LSD (\alpha)$ แทน ค่าผลต่างนัยสำคัญที่คำนวณสำหรับการทดสอบประชากร กลุ่มที่ i และ j

MSE แทน ค่า Mean Square Error ที่ได้จากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน

K แทน ค่าจำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ

N แทน ค่าจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

$$= n_1 + n_2 + n_3 + n_i + n_k$$

$t_{\alpha, r}$ แทน ค่าสถิติจากตารางมาตรฐาน t โดยใช้

ค่าของ $df = n - k$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean of square)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะทั้ง 9 ด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทาง

การศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรที่ศึกษา เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	186	49.47
หญิง	190	50.53
รวม	376	100.00
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	41	10.90
30-40 ปี	73	19.42
41-50 ปี	183	48.67
51-60 ปี	79	21.01
รวม	376	100.00
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	2.39
ระดับปริญญาตรี	290	77.13
สูงกว่าปริญญาตรี	77	20.48
รวม	376	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาที่จบการศึกษา		
บริหารการศึกษา	51	13.56
สุขศึกษา	36	9.57
พลศึกษา	94	25.00
การประถมศึกษา	62	16.49
อื่นๆ	133	35.37
รวม	376	100.00
สถานภาพการทำงาน		
ผู้บริหาร	111	29.52
ครู	265	70.48
รวม	376	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปได้ดังนี้ เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.53 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.47 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.67 รองลงมาอยู่ในกลุ่มอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.01 อายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.42 และอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.90 วุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.13 รองลงมาวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.47 และวุฒิทางการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.39 สาขาวิชาที่จบการศึกษา ส่วนใหญ่จบสาขาอื่นๆ (วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ภาษาอังกฤษ) คิดเป็นร้อยละ 35.37 รองลงมาจบสาขาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.00 จบสาขาการประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16.49 จบบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.56 และจบสาขาสุขศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.57 สถานภาพการทำงาน ส่วนใหญ่มีสถานภาพครู คิดเป็นร้อยละ 70.48 และสถานภาพผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 29.52

ตาราง 11 จำนวน และร้อยละ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
 สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถม
 ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสุขศึกษา	จำนวนคน(ร้อยละ)			รวม
	ระดับดี	ระดับ ปานกลาง	ระดับไม่ดี	
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา	321 (85.40)	53 (14.10)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน	317 (84.30)	57 (15.20)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านหลักสูตรการศึกษา	333 (88.60)	41 (10.90)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านวิธีสอน	339 (90.20)	35 (9.30)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านสื่อการสอน	292 (77.70)	82 (21.80)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านบริการสุขภาพ	279 (74.20)	95 (25.30)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านการวิจัยและประเมินผล	301 (80.10)	73 (19.40)	2 (0.50)	376 (100)
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	316 (84.04)	58 (15.43)	2 (0.53)	376 (100)
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ	343 (91.20)	33 (8.80)	-	376 (100)

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 9 ด้าน
 อยู่ในระดับดี ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 91.20
 รองลงมา ด้านวิธีสอน คิดเป็นร้อยละ 90.20 และด้านหลักสูตรการศึกษา คิดเป็นร้อยละ
 88.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
 สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร
 โดยแสดง ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา
 ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา และรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาสุขศึกษาทางด้านทฤษฎี	4.24	0.66	ดี
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาสุขศึกษาทางการปฏิบัติ	4.40	0.71	ดี
3. สามารถจัดเนื้อหาวิชาสุขศึกษาในการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน	4.32	0.70	ดี
4. สามารถเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิชาสุขศึกษา	4.26	0.68	ดี
5. มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา	4.71	0.85	ดี
6. สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับ นักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม	4.26	0.72	ดี
7. ปลุกฝังและสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพ สมบูรณ์	4.41	0.66	ดี
รวม	4.23	0.55	ดี

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
 สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษาเท่ากับ ($\bar{X} = 4.23$,
 $S = 0.55$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษาที่มากที่สุด คือ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S = 0.85$) รองลงมา คือ สามารถปลูกฝังและสร้างเสริมให้นักเรียนมี สุขภาพสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.41$, $S = 0.66$) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ทางด้านการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.71$) สามารถจัดเนื้อหาวิชาสุขศึกษาในการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.32$, $S = 0.70$) สามารถเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, $S = 0.68$) และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.26$, $S = 0.72$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน และรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. สามารถดำเนินการตามองค์ประกอบโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้	4.08	0.65	ดี
2. สามารถจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.13	0.68	ดี
3. สามารถจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.03	0.66	ดี
4. สามารถจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.11	0.65	ดี
5. จัดประสบการณ์ด้านอนามัยแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม	4.16	0.65	ดี

ตาราง 13 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
6. สามารถป้องกันปัญหาสุขภาพของนักเรียน ทุกคนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.08	0.68	ดี
7. วิเคราะห์ปัญหา วางแผนงานและจัด ดำเนินงานโครงการสุขภาพเพื่อนักเรียนและ บุคลากรในโรงเรียนได้	4.02	0.68	ดี
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดีด้วยกิจกรรม สุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ	4.32	0.66	ดี
9. สามารถดำเนินการป้องกันและควบคุม โรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน	4.10	0.76	ดี
10. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับแผนงานต่างๆของโรงเรียน	4.15	0.69	ดี
11. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.97	0.69	ดี
12. สามารถจัดบริการอนามัยโรงเรียนให้แก่ นักเรียน และบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน	4.08	0.74	ดี
13. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อม ทางด้านกายภาพ สังคม จิตใจและอารมณ์ ที่มีผลต่อนักเรียน	4.15	0.70	ดี
14. พยายามหาโอกาสปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและ ชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อ สุขภาพ	4.02	0.67	ดี
15. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และดำรงไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สวยงามและ น่าชื่นชม ภายในบริเวณโรงเรียน	4.16	0.66	ดี
16. ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจจะมีขึ้นได้ ภายในโรงเรียน	4.37	0.71	ดี
17. สามารถจัดกิจกรรมทางสุขภาพให้สอดคล้อง กับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.19	0.65	ดี

ตาราง 13 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
18. จัดมุมสุขภาพภายในห้องพยาบาล	3.92	0.77	ดี
19. สามารถให้คำปรึกษาและแนะแนวปัญหา สุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้	4.12	0.69	ดี
20. จัดโครงการร่วมระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ	3.95	0.72	ดี
รวม	4.11	0.47	ดี

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน เท่ากับ ($\bar{X} = 4.11$, $S = 0.47$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่มากที่สุด คือ ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.37$, $S = 0.71$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดีด้วยกิจกรรมสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ ($\bar{X} = 4.32$, $S = 0.66$) สามารถจัดกิจกรรมทางสุศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$, $S = 0.65$) สามารถจัดประสบการณ์ด้านอนามัยแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ($\bar{X} = 4.16$, $S = 0.65$) ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและดำรงไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สวยงามและน่าชื่นชมภายในบริเวณโรงเรียน ($\bar{X} = 4.16$, $S = 0.66$) และสามารถดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนงานต่างๆของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.15$, $S = 0.69$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา
ด้านหลักสูตรการศึกษา และรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านหลักสูตรการศึกษา</u>			
ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. มีความรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สุศึกษา	4.39	0.67	ดี
2. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของ หลักสูตร	4.38	0.67	ดี
3. สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัย ความร่วมมือของชุมชนและคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้เรียน	4.22	0.69	ดี
4. สามารถวางแผนการสอนตามหลักสูตร สุศึกษาได้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหา สุขภาพ	4.13	0.70	ดี
5. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรม การเรียนการสอน	4.31	0.66	ดี
6. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสุศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะการดูแลสุขภาพของนักเรียน	4.19	0.66	ดี
7. สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หลักสูตร	4.24	0.65	ดี
8. มีความสามารถจัดสถานการณ์ให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ สภาพปัญหา	4.20	0.66	ดี
รวม	4.26	0.55	ดี

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา เท่ากับ ($\bar{X} = 4.26$, $S = 0.55$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษาที่มากที่สุด คือ มีความรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, $S = 0.67$) รองลงมา คือ มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.38$, $S = 0.67$) มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$, $S = 0.66$) สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร ($\bar{X} = 4.24$, $S = 0.65$) และสามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.22$, $S = 0.69$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านวิธีสอน และรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านวิธีสอน</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน สุขศึกษาให้แก่นักเรียนในระดับต่างๆ	4.27	0.67	ดี
2. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและ เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี	4.34	0.67	ดี
3. นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอน สอดคล้อง กับพัฒนาการของผู้เรียน	4.26	0.65	ดี
4. มีวิธีสอนในรูปแบบที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้	4.35	0.63	ดี

ตาราง 15 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
5. มีการพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ กับผู้เรียน	4.29	0.66	ดี
6. เลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความ ต้องการ ความสนใจ และปัญหาของผู้เรียน	4.32	0.66	ดี
7. สามารถนำวิธีสอนมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมได้เป็น อย่างดี	4.18	0.65	ดี
8. เน้นการสอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ	4.33	0.65	ดี
9. สอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน	4.45	0.64	ดี
10. สอนให้มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของ ตนเอง และครอบครัว	4.42	0.62	ดี
11. รู้วิธีจัดดำเนินงานโดยการร่วมระหว่าง โรงเรียนและในชุมชนเป็นอย่างดี	4.09	0.68	ดี
12. มีทักษะในการสำรวจความสนใจ ความ ต้องการ และปัญหาทางสุขภาพของนักเรียน	4.09	0.72	ดี
รวม	4.28	0.51	ดี

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านวิธีสอน เท่ากับ ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.51$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านวิธีสอนที่มากที่สุด คือ สามารถสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.45$, $S = 0.64$) รองลงมา คือ สามารถสอนให้มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเอง และครอบครัว ($\bar{X} = 4.42$, $S = 0.62$) มีวิธีสอนในรูปแบบที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$, $S = 0.63$) มีเทคนิคการสอนที่

ทำให้ผู้เรียนสนใจและเห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี ($\bar{X} = 4.34$, $S = 0.67$) เน้นการสอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$, $S = 0.65$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา
ด้านสื่อการสอน และรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านสื่อการสอน</u>			
ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. วางแผนผลิตสื่อสุศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม กับผู้เรียน มีความทันสมัย	3.98	0.73	ดี
2. มีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อประกอบ การเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง	4.09	0.70	ดี
3. สามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา	4.12	0.66	ดี
4. สามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.67	ดี
5. ทดสอบสื่อก่อนนำไปใช้	3.93	0.77	ดี
6. สามารถดัดแปลงหรือสร้างสื่อให้ตรงกับ จุดประสงค์ เนื้อหาของบทเรียน	4.08	0.67	ดี
7. สามารถใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน	4.13	0.65	ดี
8. สามารถใช้สื่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้	4.10	0.67	ดี
9. จัดหา ประสานงานหรือขอรับบริการสื่อ ของหน่วยงาน หรือองค์กรด้านสุขภาพ	3.90	0.71	ดี
รวม	4.05	0.56	ดี

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู

สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสื่อการสอน เท่ากับ ($\bar{X} = 4.05$, $S = 0.56$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสื่อการสอนที่มากที่สุด คือ ความสามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, $S = 0.67$) รองลงมา คือ สามารถใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.13$, $S = 0.65$) สามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.12$, $S = 0.66$) สามารถใช้สื่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.10$, $S = 0.67$) และมีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.09$, $S = 0.70$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านบริการสุขภาพ และรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านบริการสุขภาพ</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. มีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของ การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน	4.09	0.73	ดี
2. สามารถจัดห้องพยาบาลและบริการรักษา พยาบาลเบื้องต้น	4.11	0.73	ดี
3. สามารถติดต่อประสานงานร่วมกับแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ ครูอนามัยโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.14	0.71	ดี
4. สามารถตรวจสอบสุขภาพหรือให้คำแนะนำใน การตรวจสอบสุขภาพนักเรียนด้วยตนเองได้	4.03	0.76	ดี

ตาราง 17 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
5. สามารถช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการตรวจสุขภาพที่กระทำอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.70	ดี
6. สามารถสังเกตอาการผิดปกติและปัญหาสุขภาพของเด็กได้อย่างต่อเนื่อง	4.02	0.69	ดี
7. รวบรวมข้อมูลความรู้เพื่อจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนได้	4.00	0.65	ดี
8. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนางานด้านสุขภาพ	4.05	0.65	ดี
9. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพและการเฝ้าระวังภาวะสุขภาพมาวิเคราะห์และประเมินผลภาวะสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรได้	3.93	0.69	ดี
10. มีทักษะในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน	3.94	0.68	ดี
11. เป็นที่ปรึกษาวิชาการด้านสุขภาพให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	3.96	0.70	ดี
12. รู้จักแหล่งประโยชน์ในชุมชนได้เกิดผลดีต่อสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	3.96	0.70	ดี
รวม	4.03	0.56	ดี

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านบริการสุขภาพ เท่ากับ ($\bar{X} = 4.03$, $S = 0.56$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านบริการสุขภาพที่มากที่สุด คือ สามารถติดต่อ

ประสานงานร่วมกับแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือครูอนามัยโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.14$, $S = 0.71$) รองลงมา คือ สามารถจัดห้องพยาบาลและบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.11$, $S = 0.73$) มีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.09$, $S = 0.73$) ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนางานด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.05$, $S = 0.65$) สามารถช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการตรวจสุขภาพที่กระทำอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.03$, $S = 0.70$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา
ด้านการวิจัยและประเมินผล และรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านการวิจัยและประเมินผล</u>			
ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษา ค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.06	0.68	ดี
2. ทำการศึกษา ค้นคว้า เนื้อหาสาระที่เป็น ประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ใหม่ ๆ และ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ สภาพปัญหาในปัจจุบัน	4.09	0.70	ดี
3. สามารถดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน	4.00	0.68	ดี
4. ศึกษาสภาพปัญหาสุขภาพของนักเรียนจาก ประวัติสุขภาพและหาแนวทางแก้ไข	4.01	0.71	ดี
5. วิจัยการเรียนการสอนเพื่อนำผลการวิจัยมา ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน	4.06	0.72	ดี
6. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนวิชาสุศึกษา	4.10	0.63	ดี
7. เลือกวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับ สภาพการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นและความ สามารถของผู้เรียน	4.15	0.67	ดี
8. สามารถประเมินผลโครงการทางสุขภาพได้	4.06	0.68	ดี
รวม	4.07	0.57	ดี

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู

สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวิจัยและประเมินผล เท่ากับ ($\bar{X} = 4.07$, $S = 0.57$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวิจัยและประเมินผลที่มากที่สุด คือ สามารถเลือกวิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นและความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.15$, $S = 0.67$) รองลงมา คือ สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาสุขศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, $S = 0.63$) ทำการศึกษา ค้นคว้า เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ใหม่ๆ และปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.09$, $S = 0.70$) มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษา ค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.06$, $S = 0.68$) และวิจัยการเรียนการสอนเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.06$, $S = 0.72$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพ และรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านการพัฒนาวิชาชีพ</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง	4.27	0.65	ดี
2. นำองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนและงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	4.28	0.68	ดี
3. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในกระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน	4.26	0.67	ดี
4. มีการพัฒนาเนื้อหาวิชาสุขศึกษาใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์การเรียนการสอน	4.16	0.64	ดี
5. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	4.27	0.67	ดี

ตาราง 19 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
6. ได้รับการนิเทศงานด้านวิชาสุขศึกษาสม่ำเสมอ	3.96	0.76	ดี
7. เข้าร่วมอบรม สัมมนา ประชุมวิชาการเกี่ยวกับ สุขภาพอย่างสม่ำเสมอ	3.99	0.76	ดี
8. ศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาทางแก้ปัญหาสุขภาพ ของนักเรียน	4.08	0.70	ดี
9. เข้าร่วมอบรมการพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษา	4.00	0.76	ดี
10. มีความต้องการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง อยู่เสมอ	4.10	0.68	ดี
11. ได้รับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาสุขศึกษา	3.95	0.77	ดี
12. ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับการสอนสุขศึกษา	4.04	0.67	ดี
13. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้าน สุขศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.09	0.66	ดี
รวม	4.11	0.57	ดี

จากตาราง 19 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ เท่ากับ ($\bar{X} = 4.11$, $S = 0.57$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพที่มากที่สุด คือ สามารถนำ องค์ความรู้ใหม่ๆมาพัฒนาการเรียนการสอนและงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.68$) รองลงมา คือ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง ($\bar{X} = 4.27$, $S = 0.65$) เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\bar{X} = 4.27$, $S = 0.67$) ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมในกระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

($\bar{X} = 4.26$, $S = 0.67$) และมีการพัฒนาเนื้อหาวิชาสุขศึกษาใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.16$, $S = 0.64$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ และรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
<u>ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ</u>			
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้			
1. รับผิดชอบในเรื่องสุขภาพของตนเอง	4.40	0.64	ดี
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพ	4.41	0.62	ดี
3. ดูแลร่างกายและของใช้ของตนเองให้สะอาด	4.45	0.64	ดี
4. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวัน อย่างถูกต้อง	4.42	0.63	ดี
5. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหาร และหลังการขับถ่ายทุกครั้ง	4.42	0.64	ดี
6. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีสันฉูดฉาด	4.38	0.67	ดี
7. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ	4.51	0.71	ดี
8. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น	4.46	0.63	ดี
9. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท	4.43	0.66	ดี
10. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพ ประจำปี	4.37	0.73	ดี
11. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ	4.45	0.64	ดี
12. มีส่วนร่วมต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม	4.42	0.66	ดี
13. ปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้	4.40	0.64	ดี
14. เอาใจใส่นักเรียนทั้งทางด้านการเรียน สุขภาพและความประพฤติอยู่เสมอ	4.44	0.56	ดี

ตาราง 20 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ ความคิดเห็น
15. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้างสัมพันธภาพ และปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้	4.46	0.58	ดี
16. ดูแลสุขภาพของนักเรียนและบุคลากร ในโรงเรียนให้มีสุขภาพที่ดีอยู่เสมอ	4.32	0.61	ดี
17. เป็นผู้ประสานงานที่ดีทางด้านสุขภาพ	4.32	0.67	ดี
รวม	4.41	0.51	ดี

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ เท่ากับ ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.64$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพที่มากที่สุด คือ สามารถงดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ ($\bar{X} = 4.51$, $S = 0.71$) รองลงมา คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้างสัมพันธภาพและปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ ($\bar{X} = 4.46$, $S = 0.58$) สามารถสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อยู่เย็น ($\bar{X} = 4.46$, $S = 0.63$) ดูแลร่างกายและของใช้ของตนเองให้สะอาด ได้ และทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.45$, $S = 0.64$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกคุณลักษณะทั้ง 9 ด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S	t	P
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา					
ชาย	186	4.20	0.60	1.000	0.005*
หญิง	190	4.26	0.50		
ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน					
ชาย	186	4.08	0.49	0.890	0.865
หญิง	190	4.13	0.45		
ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ชาย	186	4.24	0.59	0.740	0.060
หญิง	190	4.28	0.50		
ด้านวิธีสอน					
ชาย	186	4.26	0.55	0.938	0.051
หญิง	190	4.31	0.46		
ด้านสื่อการสอน					
ชาย	186	4.01	0.63	1.628	0.008*
หญิง	190	4.10	0.49		
ด้านบริการสุขภาพ					
ชาย	186	3.99	0.59	1.332	0.543
หญิง	190	4.07	0.52		
ด้านการวิจัยและประเมินผล					
ชาย	186	4.04	0.65	0.842	0.001*
หญิง	190	4.09	0.47		
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ					
ชาย	186	4.02	0.59	3.242	0.908
หญิง	190	4.21	0.52		
ด้านแบบอย่างที่ดีทางสุขภาพ					
ชาย	186	4.33	0.53	3.362	0.797
หญิง	190	4.50	0.48		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านสื่อการสอน ด้านการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ผู้บริหารและครู ที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.58	1.19	4.04	0.008*
ภายในกลุ่ม	372	109.78	0.30		
รวม	375	113.35			
ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.91	0.64	2.92	0.034*
ภายในกลุ่ม	372	81.26	0.22		
รวม	375	83.17			
ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.47	0.16	0.52	0.668
ภายในกลุ่ม	372	111.59	0.30		
รวม	375	112.06			
ด้านวิธีสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.83	0.28	1.08	0.356
ภายในกลุ่ม	372	95.16	0.26		
รวม	375	95.99			
ด้านสื่อการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.91	0.30	0.95	0.417
ภายในกลุ่ม	372	118.60	0.32		
รวม	375	119.51			

ตาราง 22 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านบริการสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.29	0.10	0.31	0.817
ภายในกลุ่ม	372	116.32	0.31		
รวม	375	116.61			
ด้านการวิจัยและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.38	0.13	0.39	0.758
ภายในกลุ่ม	372	119.40	0.32		
รวม	375	119.78			
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.39	0.13	0.41	0.748
ภายในกลุ่ม	372	119.92	0.32		
รวม	375	120.32			
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.64	0.21	0.82	0.486
ภายในกลุ่ม	372	97.82	0.26		
รวม	375	98.47			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา และด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD ดังปรากฏตาราง 23 และตาราง 24

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำแนกตามอายุ

ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา

อายุ		น้อยกว่า 30 ปี	30-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
	$\bar{X}$	4.09	4.11	4.24	4.38
น้อยกว่า 30 ปี	4.09	-	0.02	0.15	0.29*
30-40 ปี	4.11		-	0.13	0.27*
41-50 ปี	4.24			-	0.14
51-60 ปี	4.38				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มี
อายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐาน
ความรู้ทางสุขศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครู ที่มีอายุ
51-60 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทาง
สุขศึกษา ดีกว่าผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุ 30-40 ปี ส่วนคู่อื่นๆ
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน จำแนกตามอายุ

ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน

อายุ		น้อยกว่า 30 ปี	30-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
	$\bar{X}$	3.98	4.07	4.09	4.23
น้อยกว่า 30 ปี	3.98	-	0.09	0.11	0.25*
30-40 ปี	4.07		-	0.02	0.16*
41-50 ปี	4.09			-	0.14*
51-60 ปี	4.23				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครู ที่มีอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ดีกว่าผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี และอายุ 41-50 ปี

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.86	2.86	0.059
ภายในกลุ่ม	373	111.65	0.30		
รวม	375	113.35			
ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.80	0.450
ภายในกลุ่ม	373	82.82	0.22		
รวม	375	83.17			
ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	1.03	0.357
ภายในกลุ่ม	373	111.44	0.30		
รวม	375	112.06			
ด้านวิธีสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.39	1.55	0.215
ภายในกลุ่ม	373	95.20	0.26		
รวม	375	95.99			
ด้านสื่อการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.029	0.01	0.991
ภายในกลุ่ม	373	119.50	0.32		
รวม	375	119.51			

ตาราง 25 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านบริการสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.17	0.52	0.586
ภายในกลุ่ม	373	116.28	0.31		
รวม	375	116.61			
ด้านการวิจัยและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.38	0.69	2.18	0.115
ภายในกลุ่ม	373	118.40	0.32		
รวม	375	119.78			
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	0.72	0.487
ภายในกลุ่ม	373	119.85	0.32		
รวม	375	120.32			
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	0.62	0.538
ภายในกลุ่ม	373	98.14	0.26		
รวม	375	98.47			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า ผู้บริหารและครู ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	4	3.95	.99	3.35	0.010*
ภายในกลุ่ม	371	109.40	0.30		
รวม	375	113.35			
ด้านโครงการสุภาพในโรงเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.50	0.13	0.56	0.693
ภายในกลุ่ม	371	82.67	0.22		
รวม	375	83.17			
ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	4	1.09	0.27	0.91	0.457
ภายในกลุ่ม	371	110.97	0.30		
รวม	375	112.06			
ด้านวิธีสอน					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.72	0.18	0.70	0.593
ภายในกลุ่ม	371	95.27	0.26		
รวม	375	95.99			
ด้านสื่อการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.28	0.07	0.22	0.930
ภายในกลุ่ม	371	119.23	0.32		
รวม	375	119.51			
ด้านบริการสุภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.20	0.05	0.16	0.959
ภายในกลุ่ม	371	116.41	0.31		
รวม	375	116.61			

ตาราง 26 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านการวิจัยและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	4	1.33	0.33	1.04	0.387
ภายในกลุ่ม	371	118.45	0.32		
รวม	375	119.78			
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.91	0.23	0.71	0.587
ภายในกลุ่ม	371	119.41	0.32		
รวม	375	120.32			
ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	4	1.65	0.41	1.60	0.176
ภายในกลุ่ม	371	96.39	0.26		
รวม	375	98.04			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า ผู้บริหารและครู ที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD ดังปรากฏตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา

สาขาวิชาที่จบการศึกษา		บริหาร การศึกษา	สุขศึกษา	พลศึกษา	ประถม ศึกษา	อื่นๆ
	$\bar{X}$	4.42	4.37	4.23	4.21	4.13
บริหารการศึกษา	4.42	-	0.06	0.20*	0.22*	0.29*
สุขศึกษา	4.37	-	-	0.14	0.16	0.24*
พลศึกษา	4.23	-	-	-	0.02	0.10
ประถมศึกษา	4.21	-	-	-	-	0.08
อื่นๆ	4.13	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครู ที่จบสาขาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ดีกว่าผู้บริหารและครู ที่จบสาขาพลศึกษา ประถมศึกษา และสาขาอื่นๆ และผู้บริหารและครู ที่จบสาขาสุขศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ดีกว่าผู้บริหารและครู ที่จบสาขาอื่นๆ ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	n	$\bar{X}$	S	t	p
ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา					
ผู้บริหาร	111	4.30	0.53	1.67	0.838
ครู	265	4.20	0.56		
ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน					
ผู้บริหาร	111	4.18	0.41	2.06	0.095
ครู	265	4.07	0.49		
ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ผู้บริหาร	111	4.18	0.41	1.81	0.650
ครู	265	4.07	0.49		
ด้านวิธีสอน					
ผู้บริหาร	111	4.39	0.39	2.67	0.022*
ครู	265	4.24	0.54		
ด้านสื่อการสอน					
ผู้บริหาร	111	4.06	0.53	0.15	0.939
ครู	265	4.05	0.59		
ด้านบริการสุขภาพ					
ผู้บริหาร	111	4.07	0.51	1.03	0.790
ครู	265	4.00	0.58		
ด้านการวิจัยและประเมินผล					
ผู้บริหาร	111	4.16	0.48	1.88	0.124
ครู	265	4.03	0.59		
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ					
ผู้บริหาร	111	4.15	0.46	0.93	0.034*
ครู	265	4.09	0.61		
ด้านแบบอย่างที่ดีทางสุขภาพ					
ผู้บริหาร	111	4.39	0.44	0.67	0.133
ครู	265	4.43	0.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ด้านวิธีสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า ผู้บริหารและครู ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน
5. ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,885 คน ซึ่งแยกเป็นผู้บริหารจำนวน 1,204 คน และครูจำนวน 681 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 418 คน (ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 418 ชุด แต่ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 376 ชุด) ซึ่งได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ยามาเน่ (Yamane) โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน แบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย สำคัญน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการทดสอบสมมติฐานยอมรับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – test) ดังนี้
 - 3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 5 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3 และ 4 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง เมื่อการทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ต่อไป โดยวิธีของ LSD

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.53 มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 48.67 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.13 จบสาขาอื่นๆ ร้อยละ 35.37 และมีสถานภาพเป็นครู ร้อยละ 70.48

1.2. ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 9 ด้าน คือ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษาอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85.40 ด้านโครงการสุภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 84.30 ด้านหลักสูตรการศึกษาอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 88.60 ด้านวิธีสอนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 90.20 ด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 77.70 ด้านบริการสุภาพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 74.20 ด้านการวิจัยและประเมินผลอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 80.10 ด้านการพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 84.04 และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุภาพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 91.20

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาแตกต่างกัน รวม 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุภาพ ด้านโครงการสุภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุภาพ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา ด้านสื่อการสอน และด้านการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา และด้านโครงการสุภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ด้านวิธีสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.53 มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 48.67 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.13 จบสาขาอื่นๆ ร้อยละ 35.37 และมีสถานภาพเป็นครู ร้อยละ 70.48 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู สุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับดี ทั้ง 9 ด้าน เพราะสุขศึกษา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์อันเป็นผลทำให้บุคคลมีความรู้ทางด้านสุขภาพ มีเจตคติที่ดีทางด้านสุขภาพ และมีการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอย่างถูกต้อง จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับดี การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ และคนอื่นๆ (2523 : 7) กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีของครูสุขศึกษา คือ เป็นผู้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักแห่งสุขภาพลักษณะเสมอ เป็นผู้มุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาหลักสูตร ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนรู้จักเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนเป็นอย่างดี เป็นผู้มีความสามารถในการบริหารงาน และสามารถปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และเป็นผู้ซึ่งกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลอื่น ตลอดจนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สวมกับเป็นผู้มีสุขภาพดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ก : 78-80) ที่ว่า คุณลักษณะของครูสุขศึกษา หมายถึง คุณลักษณะทางด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูสุขศึกษา คือ คุณลักษณะทางด้านร่างกาย คุณลักษณะทางด้านจิตใจ คุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เจตคติต่อการสอนวิชาสุขศึกษา ความสามารถทางด้านความรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ความสามารถทางด้านการสอนวิชาสุขศึกษา และความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

2. เพศ

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ด้านสื่อการสอน และด้านการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 โดยพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนมีมุมมองที่หลากหลาย และมองเห็นถึงความสำคัญของครูสอนสุขศึกษามากกว่าเพศชาย โดยคิดว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาควรมีลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไรต่อการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพราะถ้าหากครูสุขศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขศึกษา หลักสูตรสุขศึกษา วัตถุประสงค์ของการสอนสุขศึกษา เนื้อหาสุขศึกษา วิธีการสอนสุขศึกษา การใช้สื่อการสอน รวมทั้งการวิจัยและประเมินผล ฯลฯ ผลลัพธ์ก็จะทำให้นักเรียน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น คุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูสุขศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า “สุขศึกษา” สุขศึกษาหมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้อง และการจัดโอกาสการเรียนรู้ทางด้านสุขภาพให้แก่ักเรียนทุกคนในโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2542ข : 2) กล่าวว่า สุขศึกษา คือ กระบวนการทำให้เกิดประสบการณ์ อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชน ได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพ สำหรับด้านสื่อการสอน ครูสุขศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดเตรียมสื่อการสอน เพื่อจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนมากยิ่งขึ้น การนำสื่อมาประกอบการสอนจะทำให้เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่าย เป็นการสร้างบรรยากาศให้แก่ผู้เรียน และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในบทเรียนนั้นๆ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 202-203) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยสื่อความหมายเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ฉะนั้น ครูสุขศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการนำสื่อการสอนมาประกอบการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน และไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน และที่สำคัญทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษามากยิ่งขึ้น สำหรับด้านการวิจัยและประเมินผล ครูสุขศึกษาทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิจัยและประเมินผลควบคู่ไปกับการสอนสุขศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้ถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น วสันต์ ศิลปสุวรรณ (2535 : 792-793) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัย คือ ส่งเสริมความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ ผลของการวิจัยจะนำไปสู่การค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ ดัดแปลง แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายระดับต่างๆ สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2542ข : 135) กล่าวว่า การประเมินผลการสอนวิชาสุขศึกษา เพื่อต้องการวัดผลการเรียนตาม

จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเพื่อจะได้นำผลไปช่วยปรับปรุงแผนการสอน ดังนั้น ครูสอนสุขศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาในด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้แบบใหม่ๆ รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ควรมีการดำเนินการจัดทำวิจัย เพื่อจะได้หาแนวทางมาแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ผู้บริหารและครู ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา สื่อการสอน และการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกัน

3. อายุ

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษาและด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษามากกว่าผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุ 30-40 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ 51-60 ปี เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในด้านการทำงาน และความรับผิดชอบต่อครอบครัวสูง และที่สำคัญมีความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนทุกคน ควรมีสุขภาพดี มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองได้ ซึ่งมองเห็นว่าครูสุขศึกษาจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา เพราะสุขศึกษาเป็นกระบวนการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและพึงประสงค์ รวมทั้งช่วยให้บุคคลรู้จักป้องกันตัวเองจากโรคภัยไข้เจ็บที่สามารถป้องกันได้ และพบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียนดีกว่าผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุ 30-40 ปี และอายุ 41-50 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก โครงการสุขภาพในโรงเรียนนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูสุขศึกษาที่จะต้องดำเนินการ เพราะโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อนักเรียน และบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนมีสุขภาพดี สามารถป้องกันโรคติดต่อได้ บุขบา จันทรผ่อง (2542 : 9-10) กล่าวว่า โครงการสุขภาพหรือโปรแกรมสุขภาพ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยที่ดีทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม สุชาติ โสภประยูร และเอมอชฌา วัฒนบุรานนท์ (2542ก : 3) กล่าวว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึง การจัดโอกาสการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ นักเรียนทุกคน เพื่อให้ นักเรียนแต่ละคนเกิดความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติ ไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม อันจะเป็นทางนำไปสู่การมีสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยการจัดกิจกรรมที่สำคัญ 3 อย่างคือ การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางด้าน

จิตภาพ การจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน ทั้งบริการทางด้านการตรวจรักษาโรค การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการสอนสุขศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยเน้นทั้งการสอนโดยตรงและการสอนสอดแทรกไปในวิชาหรือกิจกรรมต่างๆ จากที่ได้กล่าวนี้จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูสุขศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพ็ญประภา จักรไชย (2532 : 102-140) ศึกษาเอกลักษณ์ของครูสุขศึกษาในทศวรรษของอาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ พบว่า อาจารย์ที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีทศวรรษเกี่ยวกับเอกลักษณ์ด้านการปฏิบัติสุขภาพสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 30-45 ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางด้านสุขศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครู มีการประชุมรับทราบเกี่ยวกับนโยบายหลักสูตรการสอนสุขศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน อันเป็นผลให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2542 : 150) หลักสูตรการสอนสุขศึกษาในประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา) มีจุดประสงค์เพื่อให้มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทางร่างกายและจิตใจ ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางสุขภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน และประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้มีการปฏิรูประบบการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทุกคน การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ถนอมศรี ชูทอง (2524 : 161-162) ศึกษาสมรรถนะของครู สุขศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะครูสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สิริมา หมอนไหม (2529 :

บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน แต่การศึกษาคครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกพร ทองสอดแสง (2532 : 65) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยครู พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. สาขาวิชาที่จบการศึกษา

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จบการศึกษาสาขาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้บริหารและครู ที่จบการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา ดีกว่าผู้บริหารและครู ที่จบการศึกษาสาขาสุขศึกษา สาขาพลศึกษา สาขาประถมศึกษา และสาขาอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่จบการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสายการศึกษาย่างละเอียด ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา และเนื้อหาวิชา จึงทำให้ผู้บริหารและครู สาขาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษาแตกต่างจากสาขาอื่นๆ และอาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู สาขาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูสอนสุขศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตร โครงสร้าง เนื้อหาเกี่ยวกับสุขศึกษา และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการนำสื่อมาใช้ประกอบการสอน รวมทั้งมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ฯลฯ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูสุขศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับสุขศึกษา สุขชาติ โสมประยูร และ เอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542ข : 2) กล่าวว่า สุขศึกษา คือ กระบวนการทำให้เกิดประสบการณ์อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพ หรืออาจกล่าวได้ว่า สุขศึกษา คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพทั้งทางด้านความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนมีสุขภาพดี

6. สถานภาพการทำงาน

ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา ด้านวิธีสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก สถานภาพผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานทางด้านการศึกษาในระดับสูง และมีประสบการณ์ในการสอนมา

ก่อน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ ความเข้าใจอย่างมากต่อนโยบายการศึกษา รวมทั้งด้านหลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกระบวนการสอน ฯลฯ จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นด้านวิธีสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างจากครูผู้ปฏิบัติ เพราะวิธีสอนมีความสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้ศึกษา เนื่องจากวิธีสอนเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูผู้ศึกษาได้มีการวางแผนเตรียมการสอน และเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการจะสอน และส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง สุขชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542 : 94) กล่าวสรุปว่า วิธีสอน เป็นวิธีการหรือกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้เป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยให้เนื้อหาวิชาการศึกษาได้ถูกนำไปใช้สอนได้อย่างถูกต้อง และบังเกิดผลแก่ผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน ในยุคปฏิรูประบบการศึกษา มีการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะของวิธีสอนประเภทนี้ หมายถึง วิธีการที่ครูไม่ได้สอนโดยตรง และไม่ได้ผูกขาดการสอนแต่ผู้เดียว เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนและมีการแสดงความคิดเห็นในบทเรียนร่วมกัน วิธีการสอนมีหลากหลาย เช่น การบรรยาย การอภิปราย การรายงาน การสำรวจ การศึกษานอกสถานที่ การสาธิต ฯลฯ วิธีการต่างๆ ที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่ครูผู้ศึกษาจะนำมาประกอบ การเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา รวม 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางด้านสุศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ดังนั้น ครูสอนสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จึงควรเป็นบุคคลที่จบการศึกษาสาขาสุศึกษาโดยตรง เพราะถ้าหากจบสาขาอื่นๆ จะทำให้มองเห็นวิธีการเรียนการสอน และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้ยาก รวมทั้งการนำรูปแบบวิธีการ และกระบวนการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2. ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาบางด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ครูสอนสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล พัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ และเป็นบุคคลแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา และควรมีการทำวิจัยและประเมินผลการเรียนของ

นักเรียน เพื่อจะได้มีการนำผลมาปรับปรุงวิธีการสอน และกระบวนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสุขศึกษาในระดับอื่นๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะของครูสุขศึกษาจากตัวแปรอื่นๆ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร ทองสอดแสง. (2532). พฤติกรรมสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมการฝึกหัดครู. (2525, มกราคม). "สถาบันการผลิตครู," วิทยาสาร. 5 : 14 - 15
- กรมพลศึกษา. (2538). โครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544ก). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา. ม.ป.พ.
- _____. (2544ข). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. ม.ป.พ.
- _____. (2544ค). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา. ม.ป.พ.
- _____. (2544ค). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา. ม.ป.พ.
- กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544ก). รายงานสถิติการศึกษา ปี 2543 ของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2544ข). รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2544ค). สถิติจำนวนนักเรียน / ห้องเรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545. ม.ป.พ.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2545). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกสินทร์ รังสยาพันธ์. (2526). "คุณธรรมประจำครู," วิทยาสาร. 1. ม.ป.พ.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2529). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะครูสุศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- จุมพล สวัสดิยากร. (2520). การร่างแบบสอบถาม และ ABC ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวรรณภูมิ.
- ชวลิต พุททวงศ์. (2528). การบริหารโครงการสุขภาพในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา. (2528). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์
- ณัฐยา ลำดับวงศ์. (2534). การประเมินสมรรถภาพพื้นฐานของนักสุศึกษาสังกัดกระทรวง สาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สุศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐดี หงษ์ทอง. (2529). ลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ถนอมศรี ชูทอง. (2524). สมรรถนะของครูสุศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูสอนสุศึกษาใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีสิทธิ์ สิทธิกร. (2531). หลักและการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- นิภา มนูญปัจจุ. (2528). การวิจัยทางสุศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- นิรัตน์ อิมานี. (2528, มกราคม - เมษายน). "จริงหรือที่ใครก็สอนวิชาสุศึกษาได้โดยไม่จำเป็นต้องมีวุฒิสุศึกษา," วารสารสุศึกษา. 8(32) : 57-63.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2527). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.
- บุษบา จันทรผ่อง. (2542). โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. ม.ป.พ.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2523). การสอนสุขศึกษา ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2537). การวัดสถานะทางสุขภาพ : การสร้างมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- ปราณี สวัสดิ์. (2525). ประสิทธิภาพการสอนวิชาสุขศึกษาของครูสุขศึกษาและครูพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. (2523). หลักการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ และคนอื่นๆ. (2523). “แนวโน้มการผลิตครูสุขศึกษาของวิทยาลัยครูในอนาคต,” เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). การบริหารการศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พรณี พันมา. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรสุข หุ่นนิรันดร์. (2534). การพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็กซ์เพรส มีเดีย.
- _____. (2545). พฤติกรรมศาสตร์ทางสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญประภา จักรชัย. (2532). เอกลักษณ์ของครูสุขศึกษาในทรงคนะของอาจารย์สหววิทยาลัยรัตนโกสินทร์. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานี ชูไทย. (2543). สุขศึกษาในชุมชน หลักและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รัตนา เสงส์สวัสดิ์. (2526). พฤติกรรมการสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.
- เรณู สุวรรณภาค. (2528). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน
วิชาสุข 101 : สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ในวิทยาลัยครูภาคกลาง. ปริญญาโท
กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เรืองเวทย์ แสงวัฒนา. (2522). ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับ
อัตราเพิ่มของประชากรไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วสันต์ ศิลปสุวรรณ. (2535). "การวิจัยและการประเมินผลงานสุขศึกษา," เอกสารการสอนชุดวิชา
สุขศึกษา หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย เรื่องง่ายที่
บางครั้งก็พลาดได้," ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3) : 9.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. (2523). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์.
- สายหยุด ชมานนท์ พะยอม ดันมณี และอรรณพ ชมชัยยา. (2521). โครงการสุขภาพใน
โรงเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 4(52) : 1-3.
- สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ กรมพลศึกษา. (2543). การพัฒนาสุขภาพครู.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.

สิริมา หมอนไหม. (2529). การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุกิจ ไชยเนวล. (2528). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาทของครูอนามัยโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์. (2542ก). การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : เอมี เทรตดิง.

_____. (2542ข). การบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เอมี เทรตดิง.

สุชาติ โสมประยูร. (2525). การสอนสุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2526). การบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุนทร จันทรพรหม. (2529). คุณลักษณะของครูสุขศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุบรรณ พันธุ์วิทวัส และชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. (2522). ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สุภาพ คำวัง. (2530). สมรรถฐานของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการสาธารณสุขในทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวรรณ สุวรรณเวช. (2518). หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวการเขียนวิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการและรายงานประจำปีภาค. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิมล กานันท์. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คู่มือการนิเทศงานสุขศึกษาในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- อรุณ ปรีดีติลล. (2526, วัน เดือน). *รายงานการประชุมสัมนาสมาคมวิชาชีพครู ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Branhum, Mack Carison. (1975, May). "Role Expectation of Elementary Teacher as Perceived by Principals and Teachers in Low-Income Schools," *Dissertation Abstracts*. 35(11) : 6960 - A.
- Bucher, Charles A. (1972). *Foundation of Physical Education*. St. Louis : The C.V. Mosby Company.
- _____. (1975). *Administration of School and College Health and Physical Education Programs*, 6th ed.. St. Louis : The C.V. Mosby Company.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Greenhil, Dianne E. (1979). "Perception of the school Nurse's Role," *The Journal of school Health*. 49 : 368 - 371.
- Gurtis, John D. and Papenfuss, Richad L. (1980). *Health Instruction A Task Approach*. Miniapolis Minesota : Burgess Publishing Company.
- Hunnirun, Pornsuk. (1985). *The Identification of Competencies for Secondary School Health Education in Thailand*. Dissertation Ph.D. (Health Education). Indiana : Graduate school Indiana University. Photocopied.
- Lehmann, Irvin J. and Mehrens, William. (1971). *Educational Research Reading in Focus*. New York : Holt Renchart and Wins Ton.
- Lewis, J.R. (1973). *Appraising Teacher Performance*. West New York : Panker Publishing Company Inc.

- Myers, Roger A. (1960, August). "Faculty Perceptions of Student Success Teacher Education," *Journal of Educational Psychology*. 51 : 235 - 239
- Ryans, David G. (1970). *Characteristics of Teacher*. Washington D.C. : American Council on Education.
- Tones, B.H. and others. (1979). "The Community Health Education specialist in the delivery of Health Care," *The Health Education*. 36(4) : 106 - 113.
- Vogt, John Edwin. (1970, December). "A Study of the Teaching Competencies of Selected Group of Teacher Education Graduates from the Associated college of Central Kansas," *Dissertation Abstracts*. 2781 - A.
- Withy, Paul. (1968, May). "An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher." *The Journal of Educational Research*. 77 : 662 - 668
- Yamane, Taro. (1976). *Statistical and Introductory Analysis*. 2nd ed. New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปัทมภาสพงษ์	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เครือวัลย์ โพธิพันธ์	ภาควิชาสุขศึกษา คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5. นางนาดยา เกรียงชัยพุกษ์	นักวิชาการสาธารณสุข 7
กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข.

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทบ 1012/ ๕๖๖๖

วันที่ ๔๗ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางกัลณัฎฐิกา แด่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสุข หุ่นนิรันดร์ และ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ เทพชัยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันส ปัทมภาสพงษ์ และ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นางกัลณัฎฐิกา แด่งศรีวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๔๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๖ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางกัลณัฏฐา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสุข หุ่นนิรันดร์ และ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เครือวัลย์ โพธิพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางกัลณัฏฐา แต่งศรีวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์กานกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-5658345

ที่ ทบ 1012/ ๔๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๖ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการกองศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางกัลณัฏิกา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสุข ทุนนิรันดร์ และ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางนาคยา เกรียงชัยฤกษ์ นักวิชาการสารระดับ 7 เป็นผู้เชี่ยวชาญทรงแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางกัลณัฏิกา แต่งศรีวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-5658345

ที่ ทม 1012/ 3345

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๒ มีนาคม ๒๕๔๖

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางกัลณัฏฐิกา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสุข หุ่นรินทร์ และ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูผู้สอนวิชาสุศึกษา ในโรงเรียนวัดนางนอง โรงเรียนวัดศาลาครืน โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง โรงเรียนวัดสี่ตึก โรงเรียนวัดบางประทุนนอก โรงเรียนวัดโพธิ์แก้ว โรงเรียนวัดนาคนิมิตร โรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก โรงเรียนวัดยายร่ม และโรงเรียนวัดไทร สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัด กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๔๖

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางกัลณัฏฐิกา แต่งศรีวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และจะกรุณามิหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร ะหวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8926560 มือถือ 06-5658345

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักการศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๒๐๔๗)
ที่ กท ๓๐๐๔/ ๒๓๑๓ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๖
เรื่อง ขออนุมัติโครงการในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขตจอมทอง

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีหนังสือที่ ทม ๑๐๑๒/๓๓๔๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๖ ขออนุมัติโครงการให้ นางกัลณิกา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัยประกอบการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยจะขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูของโรงเรียนวัดนางนอง โรงเรียนวัดศาลาครืน โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง โรงเรียนวัดสี่ตุก โรงเรียนวัดบางประทุนนอก โรงเรียนวัดโพธิ์แก้ว โรงเรียนวัดนาคนิมิตร โรงเรียนบางขุนเทียนนอก โรงเรียนวัดยายร่ม และโรงเรียนวัดไทร รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งกับทางโรงเรียนเป็นการภายในเอง

สำนักการศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัยนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา สมควรอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นางสาวประทุม ใจดี/รอง)

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

ที่ ทม 1012/๔3๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๕ มีนาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และรายชื่อโรงเรียนในสังกัด

เนื่องด้วย นางกัลณัฏฐา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสุข หุ่นนิรันดร์ และ อาจารย์สุธีรา เมืองนาโพธิ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานของโรงเรียน และครูผู้สอน หรือผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสุศึกษาในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังเอกสารที่แนบ ตอบแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้ นางกัลณัฏฐา แต่งศรีวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และจะกรุณามีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8926560 มือถือ 06-5658345

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๒๐๔๗)

ที่ กท ๓๐๐๔/ ๒๕๔๖ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขออนุญาตการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีหนังสือที่ ทม ๑๐๑๒/๓๓๕๖ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๖ ขออนุญาตการเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยจะขอเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูของโรงเรียนตามรายชื่อโรงเรียนที่แนบ รายละเอียดผู้วิจัย จะประสานกับทางโรงเรียนเป็นการภายในเอง

สำนักงานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัยนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา สมควรอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นางสาวประทุม เวียงสุริยา)

ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา

ปลัดวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะพลศึกษา สาขาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

2 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้บริหารโรงเรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
วิชาพลศึกษาหรือวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ด้วยข้าพเจ้านางกัลณลิลา แต่งศรีวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณ
ลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครู สังกัดกรุงเทพมหานคร" ซึ่งผลการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และ
ปรับปรุง บุคลากรให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อไป

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าท่านมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพมาก
ยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของท่านแต่อย่างใด
ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วคืนตามที่อยู่ในซองเปล่าที่แนบมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว
ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2546

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณที่ท่าน
กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางกัลณลิลา แต่งศรีวรรณ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูสุศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และ
เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา เพื่อประกอบการทำปริญญานิพนธ์
เท่านั้น ไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้
ครบทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริงของท่าน

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางกัลณัฏฐา แต่งศรีวรรณ
นิสิตปริญญาโท สาขาสุศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่า 30 ปี

() 30 - 40 ปี

() 41 - 50 ปี

() 51 - 60 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ระดับปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. สาขาที่จบการศึกษา (ท่านจบการศึกษาสาขา)

() บริหารการศึกษา

() สุขศึกษา

() พลศึกษา

() การประถมศึกษา

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ปัจจุบันท่านมีสถานภาพการทำงาน

() ผู้บริหาร

() ครู

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจและเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวาที่มี
ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
1. ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา สุศึกษาทางด้านทฤษฎี					
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา สุศึกษาทางด้านการปฏิบัติ					
3. สามารถจัดเนื้อหาวิชาสุศึกษาในการเรียน การสอน ให้เหมาะสมกับนักเรียน					
4. สามารถเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชาสุศึกษา					
5. มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุศึกษา					
6. สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับ นักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม					
7. ปลุกฝังและสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพ สมบูรณ์					
2. ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. สามารถดำเนินการตามองค์ประกอบ โครงการสุขภาพในโรงเรียนได้					
2. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและ นอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับ สุขภาพของนักเรียน					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
3. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน					
4. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน					
5. จัดประสบการณ์ด้านอนามัยแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม					
6. สามารถป้องกันปัญหาสุขภาพของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
7. วิเคราะห์ปัญหา วางแผนงาน และจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพเพื่อให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้					
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดีด้วยกิจกรรมสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ					
9. สามารถดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน					
10. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนงานต่างๆ ของโรงเรียน					
11. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
12. สามารถจัดบริการอนามัยโรงเรียนให้นักเรียน และบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน					
13 มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ สังคม จิตใจและอารมณ์ที่มีผลต่อนักเรียน					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
14. พยายามหาโอกาสปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนให้ เอื้อต่อสุขภาพ					
15. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และดำรงไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สวยงามและ น่าชื่นชมภายในบริเวณโรงเรียน					
16. ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจจะมีขึ้น ได้ภายในโรงเรียน					
17. สามารถจัดกิจกรรมทางสุศึกษาให้ สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นใน โรงเรียน					
18. จัดมุมสุขภาพภายในห้องพยาบาล					
19. สามารถให้คำปรึกษาและแนะแนวปัญหา สุขภาพของนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียนได้					
20. จัดโครงการร่วระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ					
3. ด้านหลักสูตรการศึกษา					
ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. มีความรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรสุศึกษา					
2. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง ของหลักสูตร					
3. สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนและ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนา สุขภาพผู้เรียน					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
4. สามารถวางแผนการสอนตามหลักสูตร สุศึกษาได้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ปัญหาสุขภาพ					
5. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรม การเรียนการสอน					
6. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสุศึกษาเพื่อ พัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพของนักเรียน					
7. สามารถพัฒนากระบวนการเรียน การสอนและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายหลักสูตร					
8. มีความสามารถจัดสถานการณ์ให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับสภาพปัญหา					
4. <u>ด้านวิธีสอน</u> ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน สุศึกษาให้แก่ นักเรียนในระดับต่างๆ เป็นอย่างดี					
2. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและ เห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี					
3. นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอน สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน					
4. มีวิธีสอนในรูปแบบที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้					
5. มีการพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้เหมาะสม กับผู้เรียน					
6. เลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความ ต้องการ ความสนใจ และปัญหาของผู้เรียน					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
7 สามารถนำวิธีสอนมาประยุกต์ใช้ใน กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรม ได้เป็นอย่างดี					
8. เน้นการสอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ การปฏิบัติ					
9. สอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน					
10. สอนให้มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ของตนเอง และครอบครัว					
11. รู้วิธีจัดดำเนินงานโดยการร่วมระหว่าง โรงเรียนและในชุมชนเป็นอย่างดี					
12. มีทักษะในการสำรวจความสนใจ ความต้องการและปัญหาทางสุขภาพ ของนักเรียน					
5. ด้านสื่อการสอน ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. วางแผนผลิตสื่อสุศึกษาที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน มีความทันสมัย					
2. มีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง					
3. สามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา					
4. สามารถเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้					
5. ทดสอบสื่อก่อนนำไปใช้					
6. สามารถดัดแปลงหรือสร้างสื่อให้ตรงกับ จุดประสงค์ เนื้อหาของบทเรียน					
7. สามารถใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
8. สามารถใช้สื่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และเข้าใจ บทเรียนมากขึ้น					
9. จัดหา ประสานงานหรือขอรับบริการสื่อ ของหน่วยงานหรือองค์กรด้านสุขภาพ					
6. ด้านบริการสุขภาพ ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. มีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของการ จัดบริการสุขภาพในโรงเรียน					
2. สามารถจัดห้องพยาบาลและบริการรักษา พยาบาลเบื้องต้น					
3. สามารถติดต่อประสานงานร่วมกับ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือครูอนามัยโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
4. สามารถตรวจสุขภาพหรือให้คำแนะนำใน การตรวจสุขภาพนักเรียนด้วยตนเองได้					
5. สามารถช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ใน การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการตรวจสุขภาพที่ กระทำอย่างต่อเนื่อง					
6. สามารถสังเกตอาการผิดปกติและปัญหา สุขภาพของเด็กได้อย่างต่อเนื่อง					
7 รวบรวมข้อมูลความรู้เพื่อจัดบริการ สุขภาพในโรงเรียนได้					
8. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนา งานด้านสุขภาพ					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
9. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ ตรวจสอบสภาพและการเฝ้าระวังภาวะ สุขภาพมาวิเคราะห์และประเมินผลภาวะ สุขภาพของนักเรียนและบุคลากรได้					
10. มีทักษะในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน					
11. เป็นที่ปรึกษาวิชาการด้านสุขภาพ ให้กับ นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน					
12. รู้จักแหล่งประโยชน์ในชุมชนให้เกิดผลดี ต่อสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียน					
7. ด้านการวิจัยและประเมินผล ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษา ค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน					
2. ทำการศึกษา ค้นคว้า เนื้อหาสาระที่ เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ใหม่ๆ และปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน					
3. สามารถดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน					
4. ศึกษาสภาพปัญหาสุขภาพของนักเรียน จากประวัติสุขภาพและหาแนวทางแก้ไข					
5. วิจัยการเรียนการสอนเพื่อนำผลการวิจัย มาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน					
6. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลการ เรียนวิชาสุศึกษา					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
7. เลือกวิธีการวัดและประเมินผลให้ เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้แต่ละระดับ ชั้นและความสามารถของผู้เรียน					
8. สามารถประเมินผลโครงการทางสุขภาพได้					
8. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ครูสุศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อเพิ่ม ศักยภาพให้กับตนเอง					
2. นำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียน การสอนและงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ					
3. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในกระบวนการ การสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัย และทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน					
4. มีการพัฒนาเนื้อหาวิชาสุศึกษาใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์การเรียนการสอน					
5. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล					
6. ได้รับการนิเทศทางด้านวิชาสุศึกษา สม่ำเสมอ					
7. เข้าร่วมอบรม สัมมนา ประชุมวิชาการ เกี่ยวกับสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ					
8. ศึกษา ค้นคว้าเพื่อหาทางแก้ปัญหา สุขภาพของนักเรียน					
9. เข้าร่วมอบรมการพัฒนาหลักสูตรสุศึกษา					
10. มีความต้องการพัฒนาองค์ความรู้ของ ตนเองอยู่เสมอ					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
11. ได้รับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาสุขศึกษา					
12. ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับการสอนสุขศึกษา					
13. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้าน สุขศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
9 ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ					
ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถ ดังนี้					
1. รับผิดชอบในเรื่องสุขภาพของตนเอง					
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้าน สุขภาพ					
3. ดูแลร่างกายและของใช้ของตนเองให้สะอาด					
4. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวัน อย่างถูกต้อง					
5. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและ หลังการขับถ่ายทุกครั้ง					
6. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสาร อันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สัณฐาน					
7. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และ การสำส่อนทางเพศ					
8. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น					
9. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท					
10. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจ สุขภาพประจำปี					
11. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ					
12. มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม					
13. ปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อยที่สุด
14. เอาใจใส่นักเรียนทั้งทางด้านการเรียน สุขภาพ และความประพฤติอยู่เสมอ					
15. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้าง สัมพันธภาพและปรับตัวให้เข้ากับบุคคล อื่นได้					
16. ดูแลสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรใน โรงเรียนให้มีสุขภาพที่ดีอยู่เสมอ					
17. เป็นผู้ประสานงานที่ดีทางด้านสุขภาพ					

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ง

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ตาราง 29 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา, โครงการสุขภาพในโรงเรียน, หลักสูตรการศึกษา, วิธีสอน, สื่อการสอน, บริการสุขภาพ, การวิจัยและประเมินผล, การพัฒนาวิชาชีพ และแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก				
	ด้านพื้นฐาน	ด้านโครงการ	ด้านหลักสูตร	ด้านวิธีสอน	ด้านสื่อ
	ความรู้ทาง	สุขภาพใน	การศึกษา		การสอน
	สุขศึกษา (7 ข้อ)	โรงเรียน (20 ข้อ)	(8 ข้อ)	(12 ข้อ)	(9 ข้อ)
1	0.43	0.73	0.68	0.61	0.74
2	0.70	0.63	0.79	0.79	0.88
3	0.75	0.79	0.66	0.75	0.84
4	0.76	0.75	0.90	0.80	0.83
5	0.53	0.75	0.84	0.81	0.79
6	0.81	0.54	0.90	0.80	0.79
7	0.66	0.72	0.87	0.78	0.79
8		0.74	0.84	0.79	0.87
9		0.68		0.74	0.65
10		0.70		0.77	
11		0.85		0.85	
12		0.77		0.76	
13		0.73			
14		0.23			
15		0.65			
16		0.69			
17		0.75			
18		0.62			
19		0.72			
20		0.78			

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก			
	ด้านบริการ สุขภาพ (12 ข้อ)	ด้านการวิจัยและ ประเมินผล (8 ข้อ)	ด้านการพัฒนา วิชาชีพ (13 ข้อ)	ด้านแบบอย่างที่ดี ทางด้านสุขภาพ (17 ข้อ)
1	0.72	0.85	0.81	0.79
2	0.74	0.87	0.81	0.88
3	0.80	0.86	0.82	0.92
4	0.76	0.81	0.90	0.89
5	0.86	0.82	0.86	0.77
6	0.83	0.94	0.87	0.80
7	0.86	0.94	0.93	0.74
8	0.85	0.90	0.83	0.65
9	0.86		0.80	0.81
10	0.86		0.92	0.80
11	0.83		0.86	0.83
12	0.75		0.83	0.63
13			0.80	0.77
14				0.83
15				0.83
16				0.75
17				0.74

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษา ทั้ง 9 ด้าน
ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุขศึกษา	เท่ากับ	0.876
2. ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน	เท่ากับ	0.953
3. ด้านหลักสูตรการศึกษา	เท่ากับ	0.948
4. ด้านวิธีสอน	เท่ากับ	0.952
5. ด้านสื่อการสอน	เท่ากับ	0.948
6. ด้านบริการสุขภาพ	เท่ากับ	0.962
7. ด้านการวิจัยและประเมินผล	เท่ากับ	0.968
8. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	เท่ากับ	0.973
9. ด้านแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ	เท่ากับ	0.968

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางกัลณิกา แต่งศรีวรรณ
วันเดือนปีเกิด	13 เมษายน 2511
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91/15 หมู่ 6 หมู่บ้านการเคหะชนบุรี 1 ส่วน 5 ถนนพระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปัญญาวรคุณ
พ.ศ. 2540	วท.บ. (วิทยาศาสตร์สุขภาพ) สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2544	ค.บ. (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ